289. številka. V Ljubljani, v četrtek 5. decembra 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . K 50·—
pol leta . . . . . 25·—
četrt leta . . . . . 13·—
na mesec . . . . . 4·50

za Nemčijo:
celo leto naprej . . . . K 55·—

za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . K 60·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 *mm* visok ter 54 *mm* širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:
dostavljen na dom ali če se hodi ponj:
celo leto naprej . . . . K 48·—
pol leta . . . . . 24·—
četrt leta naprej . . . . K 12·—
na mesec . . . . . 4·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34.

Izjave dr. Korošca v Zagrebu.

Zagreb, 4. decembra. (N. o.) V včerajšnji seji Narodnega Veča je izvajal dr. Korošec sledeče: V Ženevi, kakor v Parizu so se vršile za nas Jugoslovane zelo važne konference. O poteku teh pogajanj sem pošiljal redno brzojavke, od katerih pa niti ena ni dospela na kraj, kamor je bila namenjena. S tem se je zelo otežkočalo delo in položaj je postal neznosen, ko so se začeli vsled mednarodnega položaja in nujne potrebe v Ženevi razgovori z ministrskim predsednikom Pašićem in predsednikom Jugoslovanskega odbora dr. Trumbićem o ujedinjenju jugoslovanske države in ustanovitvi skupne vlade. **Vsi naši prijatelji v inozemstvu, med njimi najvišje evropejske osebnosti, s katerimi sem stopil v stik, so mi priporočale, naj čimprej izvršimo naše ujedinjenje s Srbijo,** kar smo potem poskrbeli z znanim ženevskim paktom, ki se je izvršil v sporazumu s Pašićem, kot z načelnikom srbske vlade in z opozicijonalnimi strankami ter člani jugoslovanskega odbora. Glavni, pozitivni rezultat tega dogovora je točka o sestavi skupne vlade. Sklep osrednjega odbora Narodnega veča z dne 24. novembra pa pomenja še daljši in boljši korak naprej v vprašanju enotne države in jaz se z veseljem pridružujem temu koraku, ker sem si podobnega sklepa že dolgo želel. — Z Ženeve je dr. Korošec odšel v Pariz, kjer je bil presrčno sprejet v najvišjih krogih. **Posvetoval se je z ministrskim predsednikom Clemenceauejem in zunanjim ministrom Pichonom.** Obiskal je zastopnike časopisja in voditelje raznih političnih strank. Povsod je zastopal odločno jugoslovanske interese proti italijanskemu imperijalizmu ter dobil povsod vtis, da goje vsi iskrene simpatije za našo pravično stvar. Londonski dogovor res veže Angleže in Francoze, **ne veže pa Amerike.** Treba je naglašati napram temu londonskemu dogovoru, da tudi Italija s svoje strani ni izpolnila vseh onih dolžnosti, ki jih je v tem dogovoru prevzela, da zato tudi ni izključeno, da bosta Anglija in Francija zahtevali revizijo tega pakta. — V Parizu je stopil v stik dr. Korošec tudi z ameriškim zastopnikom in osebnim prijateljem Wilsona, polkovnikom Housejom. Tudi napram temu je zagovarjal našo narodno stvar ter odnesel jako ugoden vtis. Potom njega je zaprosil ameriško vlado, **naj pošlje v Jugoslavijo hrane za kakih pet milijonov prebivalcev, obleke in obutve pa za kakih sedem milijonov prebivalcev, kar mu je bilo tudi obljubljeno.** V Parizu je obiskal tudi angleškega in italijanskega poslanika ter jima razložil jugoslovansko stališče. Povsod je poizkušal vzbuditi zanimanje za našo stvar, pojasnjeval je naše razmerje do bratske Srbije ter porabil priliko, da je na nekem shodu radikalnih socijalistov v Parizu, ki tvorijo največjo stranko v francoskem parlamentu, informiral javnost **o jugoslovanskih aspiracijah.** Dosegel je, **da je stranka sprejela resolucijo, da spremlja s simpatijami naša narodna stremljenja in da obsoja italijanski imperijalizem.** — Na poziv osrednjega odbora Narodnega veča je 26. novembra zapustil Pariz, kjer sta ostala še Trumbić in Pašić. — Osrednji odbor Narodnega veča je vzel predsednikovo poročilo na znanje in je na predlog dr. Budisavljeviča soglasno sklenil, da se beleži v zapisniku dr. Korošcu priznanje za njegov trud.

1. december — narodni praznik.

Zagreb, 4. decembra. (N. o.) V spomin in proslavo ujedinjenja celega jugoslovanskega naroda je proglasilo Narodno veče **dan 1. decembra za splošni, državni in narodni praznik.** Za letos naj se ta praznik praznuje **14. t. m.** V šolah naj se vrše šolske slovesnosti, v katerih naj se učencem razloži **pomen osvobojenja in ujedinjenja celega jugoslovanskega naroda.** Kjer so vojaške posadke, naj se praznuje praznik z vojaškimi slavnostmi. V mestih, kjer so sedeži narodnih vlad, naj se odda **101 strel** iz topov. Na javnih in zasebnih poslopjih naj se izobešajo slovenske, hrvatske in srbske zastave. **V nedeljo, 15. decembra, naj se vrše po celi državi SHS. slovesne cerkvene proslave. S prižnice naj se prebere adresa Narodnega veča prestolonasledniku in regentov odgovor.**

Proslava ujedinjenja na Hrvatskem.

Zagreb, 4. decembra. (n.—o.) Večina hrvatskih mest, med temi Varaždin, Osjek in Karlovac, je imela včeraj in danes svečanostne seje v proslavo združitve s Srbijo in ustanovitve Jugoslavije.

SPREMEMBA ULIČNIH IMEN — V ZAGREBU.

Zagreb, 4. decembra. (n.—o.) Mestni svet je sklenil v svoji včerajšnji seji odstranitev vseh uličnih napisov, ki spominjajo na žalostno habsburško dobo. Ulica Marije Valerije, ena najlepših zagrebških ulic, se prekrsti v Strossmayerjevo ulico. Khuen - Hedervaryjev trg se prekrsti v trg 29. oktobra 1918. Trg Frana Josipa se spremeni v »Trg broj I.«.

FRANCIJA ZA UJEDINJENJE SHS.

Zagreb, 4. decembra. (n.—o.) »Hrvatska Riječ« poroča iz poučenih krogov, da se francoski predsednik Poincaré živahno zanima za jugoslovansko vprašanje. Še predno je bil sklenjen ženevski dogovor, **se je obrnil Poincaré brzojavno do zastopnikov SHS v inozemstvu in jim priporočal, naj čim preje ustvarijo enotno državo, da bodo mogli na mirovni konferenci tem uspešneje zastopati svoje interese in koristi.**

»Hrvatska« ustavljena.

Zagreb, 4. decembra. (n.—o.) Ob priliki proglasitve jugoslovanskega kraljestva je priobčila frankovska »Hrvatska« oklic na hrvatski narod, v katerem protestira proti belgrajskim ukrepom. Poverjeništvo za javno varnost je vsled tega in vsled sistematičnega rovarenja tega lista proti narodnemu edinstvu sploh, »Hrvatsko« ustavilo.

★

AVDIJENCE PRI REGENTU ALEKSANDRU.

Belgrad, 4. decembra. (n.—o.) Regent Aleksander je sprejel včeraj in danes v poseb. avdijencah še več članov Narodnega vijeća, med drugimi podpredsednika bivšega hrvatskega sabora dr. Lukinića, dr. Palečka, zastopnika hercegovskih Hrvatov Gjura Djamonja ter slovenska delegata dr. Cankarja in dr. Brejca. S temi delegati se je razgovarjal regent obširno o razmerah v jugoslovanski domovini. Z zanimanjem je sledil izvajanjem narodnih zastopnikov ter radovoljno obljubil svojo pomoč, da se odpomore bedi prebivalstva.

Slovo naših delegatov od Belgrada.

Belgrad, 4. decembra. (n.—o.) Mestna občina in zastopniki raznih političnih strank prirede na čast odhajajočim delegatom SHS jutri, v četrtek, slavnostno večerjo.

Nekaj predzgodovine o naši svobodi.

(Govor dr. Vl. Ravniharja dne 1./12.)

(Dalje.)

Pravil mi je neki nemški vojaški sodnik, da se mu naravnost gabi, da nikjer ni toliko ovadb, toliko denuncijacij proti lastnim ljudem, kakor na naši zemlji. (Ogorčenje.) Vprašal me je, odkod to pride. Odvrnil sem mu, gospod temu je kriva politična vzgoja našega naroda zlasti v zadnjih desetletjih.

Ko sem 29. m. m. z balkona deželnega dvorca gledal veličastno manifestacijo ob rojstvu Jugoslavije, mi je stopila pred oči slična manifestacija od meseca avgusta 1914. Z balkona je bil takrat terzitski glas pozival od avstrijskih plačanih agentov nahujskano množico na bratomorni boj. In nikdar ne pozabim hripavega glasu, poleg slavnostnega govornika kličočega: doli s Srbijo! Tega trenutka ne sme zabrisati zgodovina, da se bo prav vedelo ceniti, kako barbarsko nenravno in nenaravno je bivša naša država vzgajala svoje narode. (Velikansko ogorčenje.)

Kadar smo se v tej dobi shajali na politič. razgovore, morali smo to storiti skrivaj, tihotapski so zahajali češki in hrvatski poslanci k nam in mi zopet k njim. Morate si misliti moje duševno razpoloženje, kadar sem zapuščal sodno dvorano, kjer so nemško - nacijonalni vojaški sodniki sodili tovariša, dr. Kramaža, dr. Rašina in drugove, zastražene kakor navadne zločince z vojaštvom z nasajenimi bajoneti. In Kramař sam mi je dejal med razpravo, moja sodba je gotova, ker sodijo par ordre du mufti na višji ukaz nadvojvode Friderika (pfuj!) in nihče teh sodnikov ne bo imel poguma, da bi se upri temu ukazu. (Ogorčenje.)

Toda vse to nas ni strašilo, nas ni smelo strašiti. Sedaj je moment, tako smo si dejali, ki bodo zdaj pozni rodovi nas predstavnike narodove ali kleli ali blagoslavljali. Bil bi zločin na lastnem narodu, ako bi še odlašali in ne šli na delo. Proč s pomisleki, zveličuj nas živa vera v pravico, ki mora zmagati, ako je kaj boga na svetu. Ni mogoče, tako smo si rekli, da bi zmagovalo najsurovejše nasilstvo in barbarstvo, ni mogoče, da bi narodi, ki smo jih v svojih dušah blagoslavljali kot svoje zaveznike in rešitelje, popustili prej, nego bo pravica dosegla popolno zmago nad krivico. V tej veri smo šli na delo, ta vera nas ni zapustila niti trenotek prav do doseženega vspeha. Začetkom meseca aprila 1915, torej skoraj neposredno pred izbruhom vojne z Italijo, sem se prvikrat podal v Trst, da stopim v stik s današnjim krogom enako mislečil rodoljubov. Bile so vže napeljane niti z Rimom, kjer je bil na delu dr. Trumbić s tovariši. Bil je skrajni trenotek in glede Italije že prekasno, kajti od 19. aprila 1915 datira znani londonski pakt Italije z entento. Dr. Trumbić je pošiljal nujne pozive, naj mu pošljemo legitimiranih pooblaščencev jugoslovanskega naroda ter primerno pooblastilo predsednikov našega naroda. Res je, riskirali smo mnogo, riskirali svoje glave, ker vsak podpis, ako bi prišel v neprave roke, bi imel za posledico smrtno sodbo podpisančevo. Bilo je to v časih najhujšega terrorja! Svarili so nas in marsikdo je odrekel svoj podpis. Toda kakor sem že enkrat izjavil, za nas je odslej imelo eksistirati **samo eno veleizdajstvo, veleizdajstvo nad lastnim narodom.** Na poslednjem sestanku v Trstu dne 18. aprila — torej dan pred londonskim paktom — so bili tudi Hrvati iz Banovine, med njimi sedanji podpredsednik Narodnega Vijeća v Zagrebu dr. Pavelić. Danes smem, mislim tako, imenovati tudi slovenske člane teh zarotnikov na tem zadnjem sestanku: bili so dr. Rybař, dr. Gregorin, dr. Dinko, Trinajstić, prof. Spinčić, dr. Mandić, dr. Čok, Cotič, dr. Žerjav, dr. Kramer, dr. Novak in moja malenkost. Takrat je padla odločitev, da gresta kot naša zastopnika v Jugoslovanski odbor: dr. Gregorin in dr. Trinajstić. Storila sta velikansko žrtev, ki jima je domovina ne sme pozabiti. Seboj smo jim dali ves materijal, zemljepisne karte, štatistiko, propagandne spise, vse namenjeno ententi, da bi jo prepričevalo o upravičenosti naših narodnostnih zahtev. Kako nujno je bilo to potrebno, priča dejstvo, da niso bili o nas čisto nič informirani, priča dejstvo londonskega pakta. Najmanje Rusi, kjer je na to Supilo zastavil svoje delo. Najbolj in najprej dovzetni za naše težnje so postali Angleži, manje Francozi, ki so simpatizirali z Italijo. Italija je kmalu pričela čutiti delo Jugoslovanskega odbora, posledica je bila, da so ga pognali iz Rima. Našel je pribežališče v Švici, kasneje je deloval v Parizu in Londonu. Od začetka smo dobivali potom kurirjev rednih poročil in navodil za taktično postopanje, pozneje so postala le bolj redka in so se glasila samo kratko: **naša stvar dobro stoji, ne omagati, vztrajati!** Enake stike so imeli Čehi, preko katerih smo tudi mi dobivali informacij in obvestil. Po tem brezžičnem brzojavu smo prejemali svežega električnega toka poguma in vztrajnosti, ki smo ga potem, ko je maja 1917 pričel zborovati parlament, in smo bili zopet deležni imunitete, z vso nevstrašenostjo in energijo pričeli podeljevati svojemu narodu.

Med tem se je tudi v vrstah S. L. S. izvršil preobrat. Velika zasluga dr. Krekova je bila, da je idejo ujedinjenja jugoslovanskega naroda dvignil, širil in populariziral med svojimi pristaši.

Izhodišče našega boja za ujedinjenje v parlamentu je bila znana majniška deklaracija. Bil je to **zadnji apel** in odkrito rečem, lojalen do merodajnih faktorjev, a že takrat smo rekli, da je to naš **minimum.** Šušteršič nas je takrat provociral, da bi izrekli, kaj je naš maksimum. Menil je, da bomo zgrešili svojo taktiko in se kompromitirali. Danes menda razume, kaj smo hoteli reči. Saj je naš maksimalni program takorekoč vresničen. Takrat pa oni merodajni činitelji v neki neverjetni zaslepljenosti niso imeli smisla za naš minimum, niso ga pojmili: na svojo nesrečo in v naše dobro. **Saj bi brez tega ne bilo popolne svobode!** Mi smo na tihem želeli, da bi se oni ne oprijeli ponudene roke in naša taktika tekom vse parlamentarne kampanije je obstajala prav v tem, da spravimo v sklad naše, javnosti namenjene izjave in pa naše sistematično, podrobno začrtano delo za osvobojenje. Končni vspeh nam dokazuje, da je bila naša taktika pravilna, da naravnost vzgledna. Iz te borbe izhajamo kot zmagovalci, ki sta jim pravica in moralna sila bila odlična zaveznika.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Trsta.

Trst, 30. novembra. (Li. kor. ur.) Predvčerajšnjem so se zopet vršile obravnave pred tukajšnjim italijanskim vojnim sodiščem radi protinarodne propagande. Glasom lasko - liberalnega lista »La Nationc« je bil obtožen 25letni kočijaž Rudolf Turcovic iz Trsta, da je v tramvajskem vozu izrekel nekaj besed proti Italiji in da je baje zavpil: »Hočemo republiko!« Njegov braniteli je predložil sodišču avstrijsko vojaško izpričevalo, da je obtoženec duševno bolan. Sodišče je sicer priznalo, da je obtoženec deloma umobolen in ga je obsodilo na dva meseca in 25 dni zapora in na 42 lir denarne globe. — 45letni mizar Viktor Calligaris, 48letni mornar Gustav Flora in 40letni težak Artur Turtini so bili obtoženi, da so kričali na javni ulici: »Živel svobodni Trst! Trst Tržačanom!« in da so se neprijazno izrazili o italijanski vladi, češ, da je bila avstrijska vlada boljša. Braniteli je izvajal, da gre bržkone za nesporazumljenje, ker pozna on osebno obtožence in njih italijanska čustva. Ko so bili aretirani, da je bila gnječa, in da se je vsled tega zgodila pomota v osebah. Sodišče je sprejelo ta izvajanja in oprostilo obtožence radi nedostajanja dokazov. — 18letni Viktor Bonetti iz Buj je bil obtožen, da je v Bujah ob izprevodu zakričal: »Tukaj hočemo republiko!« in »Doli z Italijo!«. Obtoženec je tajil. Sodišče ga je obsodilo na dva meseca zapora in na 42 lir denarne globe. — Radi sličnih vzklikov je bil obsojen Fran Čebul na dva meseca in 15 dni zapora in 42 lir denarne globe.

Trst, 1. decembra. (Li. kor. urad.) Včeraj je dala guberniiska oblast nalepiti po vojakih naslednji razglas, ki pa doslej ni bil še objavljen v uradnem listu: Kdorkoli bi s kakršnimi si bodi sredstvi oškodoval koristi, ki so v zvezi z vojaškim in političnim položajem Julijske Benečije, podanim po zasedbi kraljeve vojske, ali bi z besedo ali dejanjem žalil znake ali osebe, ki predstavljajo take koristi, ga zadene, če dejanje ne ustvarja drugega pregreška, označenega in kaznivega po zakonu, kazen navadnega zapora do pet let in globo do 5000 lir. V težjih primerih se more zapor podaljšati do osem let. Z enako kaznijo se kaznuje kršenje odredbe z dne 24. novembra t. l., nanašajoče se na javne shode, zbiranja ljudstva, pohode itd.

Trst, 3. decembra. (Li. kor. urad.) Glede carinskega razmerja je odredilo guberniijsko oblastvo Julijske Benečije v glavnem to-le: Do novih odredb se bo poslovalo po avstro - ogrskih carinskih in finančnih zakonih in predpisih. Glede na efekte in njih uporabo se smatra na mesto finančnega ministrstva postavljeno vrhovno armadno poveljstvo, oziroma v njega imenu tržaško guberniijsko oblastvo. Ker se smatrajo že sedaj odpravljene meje, ki so ločile Julijsko Benečijo od Italije in ker se mora vsled tega dopuščati prevoz nacijonalnega in nacijonaliziranega blaga iz enega dela Italije v drug del brez plačila novih carinskih pristojbin, izhaja iz tega, da se mora na blagovne pošiljatve potom obmejne plovbe iz luk Julijske Benečije v luke italijanskega kraljestva in narobe razširiti isti način carinskega odpravljanja, kakor je določen za transporte od ene luke italijanske v drugo. — Ker se mora ugotavljati redni prihod blaga, bodo smeli carinski uradi kraljestva in carinski uradi Julijske Benečije korespondirati med sabo po pošti in uradnem brzojavu. Tem carinskim odredbam je še dodan dostavek, da omenjene carinske olajšave ne smejo biti v korist nedovoljenim spekulacijam, kakor n. pr. da bi se plačala carina v Trstu in poslalo potem v kako luko kraljestva blago, ki je glasom avstro - ogrske carinske tarife podvrženo nižji carini nego je ona, ki je določena po tarifu kraljestva. Take spekulacije bo treba naznaniti guberniiski oblasti, da odredi potrebno. Naposled je še določeno, da do nove odredbe pristaja guberniiski oblasti, izdajati dovoljenja za uvoz in izvoz blaga v primerih, ko gre za izjeme iz omenjenih odredb.

Trst, 3. decembra. (Li. kor. urad.) Guberniiska oblast je prepovedala uvoz inozemskih časopisov in ilustracij, posebno nemških, čeških in jugoslovanskih. Po mestu prodajajo in kolportirajo mnogo italijanskih vladnih ali vladi prijaznih listov iz kraljestva; pa tudi opozicionalnim časopisom iz kraljestva uvoz semkaj ni dovoljen, tako n. pr. socijalističnemu listu »Avanti«, ki ga ne smejo razpečavati niti v Benetkah.

Trst, 3. decembra. (Li. kor. urad.) V prihodnjih dneh prične v Trstu poslovati več bančnih zavodov iz kraljestva, in sicer »Banca d' Italia«, »Banca d' Napoli« in »Banca italiana d' sconto«, nadalje »Banca d' Roma« in »Banca commerciale italiana«.

S Sežanščine (Kras.)

»Naši« Italijani so — v kolikor jih opazujemo precej »galant«, to je: postali so zadnje dni nekam skromni in tihi. No, saj to odgovarja njihovemu temperamentu: ogeni v strehi in hiša ostane. Prvotno so nam napovedovali mnogo, hujše ter so nas kar čez noč hoteli preleviti v Italijane. Kaj znači ta sprememba? Je-li to sredstvo v dosego namena, migljaj od zgoraj ali je kraška kost pretrda? To, to bo menda: upajmo, da jim bo cela »Venezia Giulia« pretrda ter da je ne bodo zglodali. Če pa mislijo nasprotno, stavijo si bodalo na svoje srce.

Kraševci ne obupujemo, dasi vemo, da nas čaka še marsikaj neprijetnega. Rekvirirajo erarno živino, ki smo jo vzeli, oziroma nakupili od vojaštva za veliko potrebo. Po potrebi — ki je in bode pri njih — bodo Italijani pobrali tudi prej nakupljeno živino, tako bomo pri svojem, to je pod kapom. — Internacij ni kot so po poročilih drugod, tudi župan iz Nabrežine je doslej doma ter ni odpeljan, kot je baje poročal »Slovenec« od 25. ali 26. t. m. Kriva poročila v koš! Torej: v ognju se kujejo značaji. Trpeli smo 3 leta, pretrpimo še to in upajmo v našo pravično zmago, za katero moramo delovati po svojih močeh. Ne zabimo Wilsonovih besed: »Mali narodi dobé svobodo, ako bodo za njo zmožni.« — Torej up, prepričanje — ki je že pol zmage — in — delo! — J. F.

Italijanske nasilnosti.

Zagreb, 4. decembra. (n.—o.) Iz Sušaka poročajo: Na otoku Krku se je izkrcala stotnija italijanskih vojakov. Uvedli so takoj teroristično vlado. V cerkvah so prepovedali takoj hrvatske pridige. Župnikom pa so prepovedali občevati s škofom. Ustavili so ves promet med otokom in celino.

Stajersko in Koroško.

Štras in Arnovš.

Maribor, 4. decembra. Avstrijski vojaški oddelki so dobili iz Gradca povelje, naj opuste Štras in Arnovš ter se pomaknejo proti severu.

Srbske čete v Labudski dolini.

Spod. Dravograd, 4. decembra. **Srbske čete so danes pod poveljstvom nadporočnika Gurka zasedle Sv. Pavel v Labudski dolini, kjer se nahaja znameniti benediktinski samostan z gimnazijo.**

Velikovec, 4. decembra. Danes ponoči so zasedle naše čete **Grebinj.**

Velikovec, 4. decembra. Jugoslovanske in srbske čete drže Velikovec. Nemški oddelki so se umaknili. V mestu vlada mir. Poveljnik naših čet je izpustil vse nemške talce, razen nekega nadporočnika, ki je zakrivil več nasilnosti. Tega izroče sodišču.

Iz Češke.

Budimpešta, 4. decembra. (Li. k. u.) Včeraj ponoči so močni češki obhodni oddelki iznova napadli most črez Moravo pri Požunu, vendar pa jih je ogrska pehota in topništvo odbilo. Poveljnik češkega oddelka se je, kakor poroča »Pester Llovd«, s častno besedo zavezal, da ne bo ponovil napada na most črez Moravo, dokler bo on poveljeval oddelku.

Praga, 3. decembra. (Li. kor. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad javlja iz Beljaka: Lepak naznanja prebivalstvu prihod jugoslovanskih čet in ga poziva, da se mirno vede. Srbske čete, ki so določene za Beljak, so že iz Maribora na potu.

Iz Avstrije.

Dunaj, 4. decembra. (Li. kor. ur.) Državni svet je sklenil, predložiti Narodni skupščini zakonski načrt o sklicanju ustavotvorne narodne skupščine, po katerem bi se ustavotvorna narodna skupščina izvolila za dobo dveh let in bi se sklicala na Dunaj 14 dni po dnevu volitve. V ustavotvorno narodno skupščino se bo v strnjenem državnem ozemlju volilo 250, v naselbnem otočju pa 5 poslancev na podlagi enake volilne pravice brez razlike spola po sistemu razmerne volitve.

Dunaj, 4. decembra. »Abend« poroča, da bodo železnice radi pomanjkanja premoga ustavile ves osebni promet.

Dunaj, 4. decembra. Požar v dunajskem arzenalu je najbrže v zvezi s škontracijo, ki bi se morala izvršiti dne 3. decembra. V noči od 2. na 3. t. m. je zbruhnil požar.

Dunaj, 4. decembra. Nemški visokošolski profesorji so sklenili, vložiti predlog, da se izključi iz vseh nemških visokih šol vse nenemške dijake. S tem bi bili prizadeti zlasti slušatelji veterinarne stroke, ker do sedaj niti na Češkem, niti na jugu nimajo sličnega zavoda, kjer bi mogli nadaljevati svoje študije.

Iz Madžarske.

Budimpešta, 4. decembra. (Lj. k. u.) (Ogrski k. u.) Romunski obhodni oddelki so prekoračili reko Maroš in s tem kršili določbe pogodbe za premirje. Narodni svet v Kolozsvaru je vojnemu ministru Balli brzojavno sporočil, da korakajo romunske čete proti Kolozsvaru in preti nevarnost, da zasedejo Kolozsvar. Komisija, obstoječa iz francoskih in ogrskih častnikov se je napotila v Kolozsvar, da se prepriča o izvedbi z entento sklenjenih določil glede premirja.

Budimpešta, 3. decembra. (Lj. k. u.) Mackensen je dospel popoldne v Arad, kjer bo ostal do srede opoldne, da prejme nadaljna navodila nemške in ogrske vlade. Iz Arada bo nadaljeval Mackensen pot v Veliki Varadin.

Iz Nemčije.

Berolin, 3. decembra. (Lj. kor. ur.) Wolffov urad poroča: Rok za interniranje Mackensenove vojske je bil na prošnjo nemške komisije za premirje podaljšan do srede opoldne.

Berolin, 3. decembra. (Lj. kor. ur.) »Vorwärts« poroča: General Nudand je dal izročiti nemški komisiji noto, kjer zahteva za vzdrževanje angleške posadke v prvem mesecu 40 milijonov, in za ameriško posadko 54 milijonov mark. Prvi rok, v znesku 10 milijonov mark je plačljiv dne 5. decembra 1918 v Douvrinu, nadaljnih 30 milijonov mark pa 12. t. m. v Kölnu. Zahtevki za nadaljnje stroške zasedbe bodo še naznanjeni.

Dunaj, 4. decembra. (Lj. kor. urad.) (Provizorična narodna skupščina.) Po državnem uradu predloženi načrt o volilnem redu za ustavotvorno narodno skupščino se odstopi odseku za volilni zakon. V dopisu državnega urada se poroča o sklepu državnega sveta, da se naprosi narodna skupščina, naj razveljavi sklep z dne 17. novembra o zakonu glede državljanske pravice in da se naprosi upravni odsek, naj po 24. urah zopet o tem poroča. Ta predlog je bil sprejet.

Wilsonov govor.

Amsterdam, 3. decembra. (Lj. kor. urad.) Glasom besedila, ki ga sedaj priobčuje Reuterjev urad, je Wilson v svoji poslanici kongresu med dr. dejal: Sedaj se zopet obračamo k nalogam miru, ki je zavarovan proti neodgovornim samovladarjem in proti častihlepnim vojaškim koterijam ter zgrajen na temelju pravičnosti in primernosti, da se svet preuredi na novo. Ta mir organiziramo za vse narode sveta, ne samo za nas same, ako nam narodi dovolijo, da jim služimo. Naše misli so se v zadnjem času pečale z Evropo, Azijo ter bližnjim in dalnjim Vztokom, le malo pa so se pečale z dejanji miru in s preuredbo sveta, ki nas sedaj čakajo. Velikega pomena je, da odpravimo vse povode za nesporazumljenje s svojimi najbližnjimi sosedi in doprinesemo dokaz prijateljstva. Upam, da mi člani senata dovolijo, da še enkrat izpregovorim o neratificirani prijateljski pogodbi s Kolumbijsko republiko. Pozivljem Vas, da v tej zadevi kmalu storite ugodne ukrepe. Kar se tiče naših notranjih stvari, je problem našega povratka v mir problem gospodarske in veleobrtnijske obnovitve. Tisti hip, ko smo vedeli, da je pogodba za premirje podpisana, smo orožje odložili. Surovine, ki jih je bila vlada iz strahu, da jih armado oskrbujoči industriji ne bi zmanjkalo, zasegla, so sedaj proste in vrnjene splošnim vrednotam. Velike industrijske naprave, katerih produkte in stroje je bila prevzela vlada, so zopet proste za namene, katerim so služili pred vojno. Ni bilo mogoče, kontrolo nad živili in plovstvom odpraviti prav tako hitro, ker se svet še vedno prehranjuje iz naših žitnic in ker se ladje še vedno porabljajo za prekomorsko preskrbljevanje naših ljudi in za takohitro prevoz vojaštva v domovino, kakršnega dovoljujejo razmere. Pa tudi te nasilne odredbe se bodo, kolikor se da, omejile. — Wilson je potem govoril o novih uradih, ki jih je treba v svrho vojne organizacije, ter je izjavil: Od kar je bilo premirje zagotovljeno, je vlada zasledovala politiko, izkušnje teh korporacij na razpolago dati trgovcem. Nato je Wilson govoril o ukrepih, ki jih je treba, da se za dobo prehoda v mir prepreči prevelika brezdelnost. Glede Belgije in Severne Francije je dejal: Nobena še tako velika odškodninska svota ne bi mogla zadostovati, da se ti deželi za leta in leta obvarujeta brezupne škode. Zgoditi se mora več. Ko bi Belgija in Severna Francija jutri imeli denarja in sirovin v izobilju, bi vendar-le ne mogli že jutri imeti svoj prostor v svetu, v svetovni industriji. Belgija in Francija ne smeta biti izročeni slučajnostim ostre konkurence. Upam, da se kongres ne bo pomišljal dovoliti prednostno ravnanje s temi prebivalstvi, ako bi se pokazala potreba za to, da se kateremu uradu da takšno dovoljenje, n. pr. vojnemu trgovinskemu uradu. Za stabilizacijo in olajšanje obnovitve našega trgovinstva ni nobena reč večje važnosti nego takojšnja odločitev glede davkov, ki naj se pobirajo v letih 1918, 1919 in 1920. Ko bi se bila vojna nadaljevala, bi bilo postalo potrebno, da dobimo za leto 1919 najmanj osem milijard dolarjev davka. Zdaj, ko je vojna končana, se more ta znesek znižati na šest milijard. Da bi se vladne naloge takoj skrčile, ni pričakovati.

Predsednik Wilson je sklenil svoja izvajanja tako-le: Smem li upati, cenjeni gospodje člani kongresa na Vašo skupno podporo pri nalogah, ki me čakajo onstran morja. Nikakor ne podcenjujem težkih dolžnosti, ki sem jih prevzel nase in sem si tudi svoje velike odgovornosti popolnoma svest. Služabnik naroda sem in ne morem imeti nikakoršnih zasebnih misli ali namenov, ako hočem svojo nalogo izvršiti. Opravljam se na pot, da po svojih najboljših močeh sodelujem pri skupnih pogajanjih, in da pripomorem v skupnem delu z drugimi odposlanci zavezniških držav k udejstvitvi mirovnih pogodb na mirovni konferenci. Predsednik je zagotavljal, da bo potom žičnega ali brezžičnega brzojava ž njim trajna zveza mogoča in da bo njegova odsotnost kolikor le mogoče kratka. Izrazil je končno nado, da mu bo mogoče povrniti se s srečno zavestjo, da mu je bilo dano uresničiti visoke ideale, za katere se je Amerika bojevala.

Razne vesti.

Pariz, 3. decembra. (Lj. kor. ur.) Agence Havas poroča: Podpisovanje svobodnostnega vojnega posojila je doseglo skupni znesek 27.750.000 frankov. V gotovini uplačani kapital znaša 19.750.000 frankov.

Madrid, 3. decembra. (Lj. kor. ur.) (Agence Havas- k. u.) Vlada je podala svojo demisijo. Kralj je pozval Romanonesa k sebi. Po avdijenci je izjavil Romanones, da bosta najprej državnika Dato in Maura povprašana za mnenje. Kriza je zelo resna in stopa iz navadnega okvirja.

Sofija, 4. decembra. Tu se je razvilo gibanje, katero zahteva, da naj se bivšega ministrskega predsednika Radoslavova postavi na zatožno klop.

Bern, 4. decembra. (Lj. kor. urad.) Višji komisar za Alzacijo - Loreno je odredil, da se zopet uvedejo francoska imena. Nemški cestni napisi in napisi tvrdk se morajo odstraniti. Generalni nadzornik za javni pouk v Alzaciji - Loreni, Houllet, je strassburškemu poročevalcu lista »Petit Parisien« izjavil, da se mora ves pouk spraviti v skladje z organizacijo francoskih univerz. Vse nemško učiteljstvo se odpusti. Ustavijo se vsa nemška predavanja na vseučilišču. Na gimnazijah in ljudskih šolah se bodo te izpremembe izvršile kar najhitreje; ob tem se bodo zaposlili francoski učitelji, zlasti iz Alzacije - Lorene.

Politične vesti.

= **Samo da ali ne.** »Glas Slovenaca, Hrvata in Srba« piše: Za entento obstoji kot zaveznica samo kraljevina Srbija, izkušena njena dinastija in nepremagljiva njena vojska. Srbija nam sedaj s svojim ugledom lahko spasi jadransko obrežje, samo da jo ne smemo v tem poslu zavirati. Londonska pogodba obeta Italiji velik del nesporno našega ozemlja, dočim priznava kraljevini Srbiji jugoslovansko področje na Ogrskem, Sremu, Bosni in Hercegovini in del Dalmacije. Morebitni plebiscit za te zemlje se ne bo nanašal na vprašanje, v kateri formi hočejo te pokrajine pripasti Srbiji, marveč samo, a k o hočejo pripasti Srbiji. Odgovor na to vprašanje je za vsakega poznavalca razmer jasen: » d a «. Ostali del Jugoslovanov na tleh bivši avstro-ogrske monarhije bo imel vsled tega odgovoriti tudi samo na e n o vprašanje: H o č e l i u j e d i n j e n j e s S r b i j o a l i n e. V p r a š a n j e m o n a r h i j e a l i r e p u b l i k e v b o d o č e n e b o p r i š l o n a r a z p r a v o ...« Pravijo, da ima »Glas« zelo tesne zveze s srbsko vlado in da ga je smatrati kot nekako neslužbeno glasilo belgradskih krogov.

= **Ententina vojska v naših pristaniščih.** Zagrebška lokalna korespondencija piše: Po naših informacijah bo v kratkem način okupacije na naši obali spremenjen v toliko, da bodo v Poli ostali samo Italijani, na Reki Angleži, v Splitu Američani, a v Kotoru samo Francozi. Ladje ostalih narodnosti se umaknejo. — Ker se v tej notici ne omenjata Zader in Trst, ki so jih zasedli Italijani, bi se iz tega dalo sklepati, da ententa molče priznava vsaj začasno italijanske pravice na ti dve mesti.

= **Herman Wendel o Jugoslovanih.** Znani poslanec v nemškem parlamentu in publicist Herman Wendel, ki je napisal celo vrsto člankov o Jugoslovanih in ki je že pred meseci prorokoval ujedinjenje vseh Jugoslovanov, je poslal hrvatskemu publicistu Niki Bartuloviću pismo, v katerem pravi: To, kar mi je cenzura pod starim režimom zabranjevala povedati, vam izjavljam danes: Veselim se iz vsega srca, da se je moje prorokovanje, ki sem ga izrekel na koncu članka, »Vstajenje jugoslovanstva« o neizogibnem ujedinjenju vseh jugoslovanskih narodov, tako brzo izpolnilo. Jaz, ki mislim, da poznam vaš narod v vsi njegovi marljivosti in žilavosti, v njegovi volji za bodočnost in v težnji za razvoj, sem prepričan, da bo ta narod iznenadil in obradostil 20. stot. z velikim delom na vseh poljih človeške kulture. Želim vam srečo za vse ono, kar ste že dosegli, in tudi za vse ono, kar vas še čaka v bodočnosti.« — Wendel pripoveduje nadalje, kako so ga kot vojaka preganjali samo zaradi tega, ker se je drznil odločno braniti pravice srbskega naroda proti bolgarskemu imperijalizmu. Za kazen so ga poslali na fronto ter mu cenzurirali vsa pisma. Wendel zaključuje svoje pismo: »Sedaj, ko dišem zopet svobodni zrak, bom zastavil vse svoje sile v to, da razširim med svojim narodom spoznavanje jugoslovanstva in da posredujem med nemško in jugoslovansko kulturo. Čim bodo napočili mirnejši časi, se nameravam habilitirati na kakem vseučilišču, da predavam o jugoslovanski zgodovini in kulturi.«

= **Kako koroški »Landesausschuss« laže.** V »Freie Stimmen« z dne 1. t. m. čitamo: »Tiskovni urad koroškega »Landesausschussa« javlja: »Kakor razumejo naši jugoslovanski sosedje pojem nevtralnosti, kaže ta-le naravnost ogorčujoč slučaj, o katerem nam poročajo danes s Kranjskega prispeli gospodje: Načelnika svoječasnega državnega kolodvora v Gorici nadzornika W i e s e r j a, ki so ga Slovenci kot neustrašenega zagovornika nemštva v Jugoslaviji in predvsem kot zvestega zaščitnika njemu podrejenih nemških železn. uslužbencev že leta najostreje napadali, so slovenski organi na poti iz Gorice na Jesenice v Sv. Luciji a r e t i r a l i, g a v k l e n i l i i n v s p r e m s t v u 6 v o j a k o v v l e k l i v L j u b l j a n o. Ta slovenski triumf nad omraženim sovražnikom so v Ljubljani naznanili prebivalstvu z rdečimi lepaki, na katerih je bilo z velikimi črkami napisano: »Wieser, izdajalec slovenskega naroda, je bil danes aretiran! Na vislice ž njim! itd.« Želeti bi bilo, da bi g. nadzornika Wieserja z intervencijo merodajnih oblasti čimprej osvobodili iz njegovega nevarnega položaja. — (In Smodeja puste, da hujska dalje v nemškem Celovcu!) — Na vsi stvari je samo toliko resnice, da so Wieserja res prijeli na Jesenicah, a ga takoj izpustili. Vse drugo je od prve do zadnje črke z l a g a n o. Koroški »Landesausschuss« bo treba resno vprašati, če je v interesu dobrih odnošajev med Koroško in Jugoslavijo, ako se s l u ž b e n o širijo takšne nesramne laži, ki nimajo drugega namena, kakor zastrupljati javno mnenje. Kar pa se Wieserja tiče, povemo odkrito, da je škoda, ker so ga izpustili. Dokazano je namreč, da je šel ščuvat — železničarje na stavko!

= **Ostra polemika** se je razvila med zagrebško »Narodno politiko« in »Jutranjim Listom«. »Jutranji List« napada »Narodno politiko«, češ da so »klerikalci okupirali središnjo pisarno Narodnega veča v Zagrebu in da se sedaj trudijo, da si pribore tudi novinarsko sekcijo.« Narodna politika« zavrača te napade in imenuje »Jutranji List« — sektarski listič.

= **Nov župan v Splitu.** Hrvatski listi javljajo: Čim je prevzelo Narodno veče vlado v Dalmaciji, je izročilo mestno upravo v Splitu staremu občinskemu svetu, ki ga je svoječasno razpustila bivša avstrijska oblast. Ker je župan Katalinić umrl, je vodil občinske posle podžupan dr. Joso Smodlaka. Ker je pa dr. Smodlaka postal kot član Narodnega veča vladni funkcijonar, je občinski svet splitski izvolil za novega župana znanega publicista, navdušenega Jugoslovana dr. Iva Tartaglio.

= **»Jugoslavija.«** V Sarajevu je izšla prva številka dnevnika »Jugoslavija«. List urejuje Ambrozij Benković. List je namenjen, kakor naglaša uredništvo v uvodniku, v prvi vrsti katoliškim Hrvatom v Bosni in Hercegovini; glavna njegova naloga je, da postane glasnik narodnega jedinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov, v potrebi pa da jim služi tudi za obrambo. V svojem programu pravi uredništvo med drugim: V političnem oziru nas bo vodilo načelo narodnega jedinstva. Kot hrvatsko glasilo hočemo nositi v hrvatski del jugoslovanskega naroda misel narodnega jedinstva. Zunanji izraz tega jedinstva naj bo jedinstvena država SHS na vsem etnografskem področju jugoslovanskem. Državno obliko smatramo več ali manj kot postransko vprašanje in kot formalnost, ki ne sme imeti za nas nobene programatične važnosti. — V prvi številki tega lista priobčuje dr. Nikola Mandić članek: »Narodno jedinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Koncem tega članka pravi dr. Mandić: »V interesu je naših bratov Srbov, da se takoj bratski približajo Hrvatom in Muslimanom, da se s tem okrepi medsebojno zaupanje. Naj nam vsem v tem pravcu služijo za vzor naše hrabre čete kraljevske srbske vojske in njihovi vrli častniki, ki nam ne samo ščitijo osebno in imovinsko varnost, marveč ne opuščajo niti jedne prilike, da bi ne svetovali jednokrvnim bratom Srbom in Hrvatom, naj goje vzajemna iskrena bratska čustva kot bistveni predpogoj za čvrst temelj in srečno bodočnost jugoslovanske države.«

Pozdrav Narodne vlade regentu Aleksandru.

Narodna vlada SHS. v Ljubljani je poslala dne 4. decembra t. l. regentu Aleksandru sledeči brzojavni pozdrav:

Njegova Kraljeva Visokost regent Aleksander,

Belgrad.

Narodna vlada SHS v Ljubljani pozdravlja z iskrenim navdušenjem državno ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev pod regentstvom Vaše Kraljeve Visokosti. Načela svobode bratstva in prave demokracije, izražena in naglašena v proklamaciji Vaše Visokosti, so nam dragoceno poroštvo srečnega razvoja in lepe bodočnosti troedinega naroda. Še posebno vdano zahvalo si usojamo pa sporočiti za blagohotno in tolažilno obljubo najodličnejše branitve celega etnografskega ozemlja SHS., zlasti tudi na naši severni in zapadni meji, kjer naši bratje prenašajo sedaj po vsem štiriletnem vojnem trpljenju gorje neznosnega nasilstva okupacije. Živel jugoslovanski Trst, jugoslovanska Goriška in Istra! Bog blagoslovi ujedinjeno Jugoslavijo! Bog čuvaj kralja Petra in regenta Aleksandra!

Narodna vlada SHS. v Ljubljani.

P o g a č n i k,
predsednik.

Centralna vlada se sestavi danes.

Zagreb, 5. decembra. Slovensko tajništvo v Zagrebu sporoča: Sloven. delegacija v Belgradu je zdrava. Vprašanje avtonomije je rešeno povoljno. Na dnevnem redu današnje seje je s e s t a v a s k u p n e d r ž a v n e v l a d e i n d e l e g a c i j e z a m i r o v n o k o n f e r e n c o. Dr. Korošec in dr. Žerjav sta včeraj ob 3. popoldne še pravočasno prispela v Belgrad, da se udeležita seje. Slovenska delegacija se vrne v Zagreb v nedeljo ali ponedeljek.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani z dne 2. decembra 1918.

Dne 9. decembra t. l. se prično v Ljubljani pogajanja med zastopniki Nemške Avstrije in Narodne vlade o skupnih zadevah.

Nemške čete so 1. decembra t. l. napadle jugoslovansko vojaštvo v Velikovcu, torej na popolnoma slovenskih tleh. Narodna vlada je vložila pri Državnem uradu za zunanje zadeve in deželnem odboru za Koroško oster protest.

Glede beguncev je izjavila Nemška Avstrija zastopniku Narodne vlade na Dunaju, da jih zamore oskrbovati samo še do konca decembra 1918 na stroške še obstoječega skupnega zaklada bivše Avstrije proti svoječasnemu obračunu, in je stavila konkretne predloge glede rapatriranja. Narodna vlada ukrene vse potrebno, da se bo mogoče vrniti beguncem v najkrajšem času.

Izvrši se več izprememb v sodni službi. (Posamezna imenovanja prinašamo na drugem mestu.)

Odobri se načrt naredbe poverjeništva za uk in bogočastje, s katero se določi način, kako se bo izplačevala plača učiteljstvu vseh kategorij iz zasedenega ozemlja, ki biva izven demarkacijske črte.

20 kočevskih občin je poslalo Narodni vladi spomenico, v kateri prosijo, da bi se v kočevskem okraju ohranil status quo ante glede narodnih pravic Nemcev; zlasti prosijo, naj se uradi v pismenem občevanju z nemškimi strankami poslužujejo nemškega jezika. Narodna vlada odgovarja, da je slovenščina uradni jezik za vse območje Narodne vlade SHS v Ljubljani in da ne more delati izjem. Razprava o ostalih točkah spomenice se odloži, ker se bodo zadeve te vrste itak rešile skupno za celo ozemlje SHS.

Proti koncu seje sta prišla v posvetovalno dvorano dr. Korošec in dr. Žerjav ter poročala v dveurnem razgovoru o pogajanjih v Ženevi in Parizu glede ustanovitve enotne države celokupnega naroda SHS in glede vprašanja naše meje na severu in zapadu. O ugodnih uspehih teh posvetovanj se je že poročalo v časopisju. Dr. Korošec je bil sprejet od najugledneješih državnikov entente (min. predsednika Clemenceaua, zun. ministra Pichona, vodje ameriške misije v Evropi Housea, ki sicer ne sprejme nobenega politika itd.); najugledneješi listi so mu šli na roko, ga intervievali in seznanjali občinstvo z našimi političnimi in gospodarskimi željami. Tudi je dobil od najmerodajnejših mest zagotovilo, da bo ententa pomagala jugoslovanskemu prebivalstvu z obleko in živili. Narodna vlada se je zahvalila delegatoma najtopleje za ogromno delo, ki sta ga izvršila v največjo korist Jugoslavije. Seje Narodne vlade se je udeležil tudi zastopnik goriških Slovencev dr. B r e c e l j in se je zlasti še v imenu svojih ožjih rojakov iskreno zahvalil delegatoma za njuno obširno in spretno delo za pravično določitev zapadne meje.

Vesti iz primorskih dežel.

Žrtev vojne. Umrla je v pregnanstvu v Italiji v San Giacomo dei Schiavoni gospa Terezija K o ž m a n, soproga trgovca z lesenimi izdelki v Raštelu v Gorici. Bivala je v Domžalah v begunstvu z otroci, leta 1916. je hotela spraviti še soproga iz Gorice, ker je pretila okupacija, pa so Italijani zajeli njo in njega ter ju tirali v Italijo. Dolgo časa niso otroci nič vedeli o svojih starših. Sedaj je prišlo žalostno pismo, da ljube mamice ni več . . .
Via Petrarca št. 5.

Umrl je v Gorici g. dr. Roman S i m č i č, sodni avskultant, star 28 let. Tako je izgubil g. Ivan Simčič, blagajnik na »Montu«, svojega drugega sina v času vojne.

V Dornbergu na Goriškem so prijeli Italijani trgovca Rada L e n a r d a iz Gorice in ga odgnali v Gradiško. Sodi se, da je to v zvezi s kako ovadbo iz Gorice.

Poizvedba. Karel Butinar 30 cm M. 16, Mörserb. 13/7, je bil odpeljan v bolnišnico v Trst. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti Josipini Butinar v Gorici,

Dnevne vesti.

— **Jugoslovanska demokratska stranka na Štajerskem in Koroškem.** Preteklo nedeljo je JDS priredila širom Kranjske večje število shodov, katerim slede to nedeljo daljnji shodi. Na Štajerskem je imel v nedeljo podpredsednik stranke dr. K u k o v e c shod v Trbovljah in ima 8. t. m. shod v Celju. Dne 15. decembra pa sledi večje število shodov na Štajerskem in Kranjskem, na katere pride tudi več govornikov iz Ljubljane. V Mariboru govorita 15. t. m. dr. T a v č a r in dr. K u k o v e c. Na Štajersko pride ta dan tudi dr. R a v n i h a r. Te dni pa potuje po Spodnjem Štajerskem član Narodne vlade dr. P e s t o t n i k. Vsi shodi so narodnopolitičnega značaja.

— **Izpremembe v sodni službi,** sklenjene v seji Narodne vlade, dne 2. decembra 1918. Odstavita se državna pravdnika v Mariboru dr. Ferdinand Duchatsch in dr. Maks Reiser. Imenujejo se začasno: Franc Vedernjak za višjesodnega svetnika v Ljubljani; dr. Friderik Bračič za višjesodnega svetnika v Celju; višjesodni svetnik dr. Josip Kotnik za predsednika okrožnega sodišča v Celju; Josip Skalar, računski svetnik pri vrhovnem računskem dvoru, za višjega računskega svetnika pri novoustanovljenem računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Ljubljani; Milan Paternoster, fin. dež. blagajnik v Gradcu, za računskega svetnika pri računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Za sodnike brez stalnega službenega mesta s pridržkom poznejše definitivne uvrstitve se imenujejo avskultanti (odnosno odvetniški kandidati): Milan Kalan v Ljubljani, Božidar Romih v Brežicah, Alojzij Debeljak v Mariboru, dr. Martin Rus v Celju, Emil Kramer v Mariboru, Josip Vejmar v Mariboru, dr. Stanko Štor v Ljubljani, Janko Groznik v Novem mestu, odvetnik dr. Vladimir Orel v Trstu. Poverjeništvu za pravosodstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani se dodelita začasno dr. Janko Babnik, dvorni svetnik, in Milan Škerlj, sekcijski svetnik v nekdanjem pravosodnem ministrstvu na Dunaju, Dr. Metod Dolenc, deželnosodni svetnik v Gradcu, se začasno dodeli v službovanje višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Vsa imenovanja veljajo od 1. decembra 1918.

— **Imenovanja v železniški službi.** Za načelnika v Mariboru, glavni kolodvor je imenovan nadrev. Karl Š t e f i n, v Celju nadrev. Josip M o h o r k o, na Pragerskem, rev. J e r a s, v Spod. Dravogradu rev. S e n i č a r, v Sinjčivasi nadrev. B l a ž o n, Maribor koroški kolodvor rev. Lojze P l a n t a n, v Ptuju nadrev. T u r i n, v Spielfeldu rev. R o d e l l a, v Radgoni adjunkt K o v a č i č. Za načelnika delavnic v Mariboru inž. P l e s i c h, za načelnika kurilnice v Mariboru inž. Š e š e r k o, za načelnika materijalnega skladišča rev. J a r h, za načelnika za vzdrževanje koroške proge inž. B r a b e n e c, za prometnega kontrolorja na mariborskem kolodvoru nadrev. Vaclav Č r n i g o j, za kontrolorja lokalnih prog rev. Fran R e p i č.

— **Mariborsko okrožje J. D. S.** Dne 29. novembra 1918 se je vršil v Mariboru zaupni sestanek vseh kraj. organ. J. D. S. mariborskega okrožja. Udeležilo se ga je nad 40 zunanjih in 20 mariborskih zaupnikov. Za predsednika sestanku je bil izvoljen prof. Voglar, ki je podal obširno poročilo o političnih dogodkih zadnjih mesecev. Nato se je razvila živahna debata. Sprejela se je soglasno ta-le resolucija: »Zaupni shod Mariborskega okrožja J. D. S. pozdravlja z navdušenjem sklep Narodnega vijeća v Zagrebu za popolno u j e d i n j e n j e vsega Jugoslovanskega naroda.« V okrajni odbor so bili izvoljeni: Predsednik dr. R o s i n a, podpredsednik Lovro P e t o v a r, tajnik prof. V o g l a r, blagajnik Mirko R a j h, odborniki dr. R e i s m a n, P e t e r k, M r a v l j a k, I. M a j c e n, dr. G o r i š e k, I. S a g a d i n.

— **Krajevna organizacija JDS. v Mariboru** je imela dne 28. t. m. ob velikanski udeležbi svoj občni zbor. Navzočih je bilo nad 80 članov in članic. Tajnik Voglar je v svojem poročilu orisal ustanovitev in ustroj stranke. Mariborska kraj. organ. je ustanovila tekom letošnjega poletja na Sp. Štajerskem celo vrsto živahno delujočih odborov, drugi pa so tik pred ustanovitvijo. V Mariboru samem je priredila štiri zaupne sestanke. V Narodni vladi je častno zastopana s peterimi člani. Po blagajnikovem poročilu so bili izvoljeni v odbor: Predsedn. dr. Rosina, tajnik prof. Voglar, odborniki dr. Koderman, Mirko Rajh, I. Vrabl, Vilko Weixl, I. Černišek, I. Žabker, gospa M. Poljančeva.

— **Službena obljuba in prisega** vsega železniškega osobja na progah Zidani most - Maribor, Pragersko-Središče, Spilfeld - Ljutomer, Maribor-Velikovec, Spodnji Dravograd - Celje, Velikovec - Železna kaplja se vrši od 6. do 9. t. m. ob navzočnosti poverjenika za promet.

— **Poziv.** Vsa voj. povelistva, zavodi, čete, oddelki itd. itd. ki se še dosedaj niso prijavili štacij. povelistvu tu, v smislu štac. povelja štev. 18, točka 8., naj store to nemudoma. Navesti je 1. uradno ime, 2. kraj namestitve, 3. ime poveljnikovo ter podrejene častnike, 4. stalež moštva, straž, množine vprežne in druge živine, materijala, 5. kakšne naloge vrše v službi: skratka tabelaričen pregled o lastnem delovanju. V opomnji je treba utemeljiti zakasnitev te prijave.

— **Prazne vesti.** Med vojsko so se razširjale izmišljene vesti, ki so mnogo več škodovale, nego »resnične« novice. Laž in domišlijija sta se bujno razvijali ter razburjali ljudstvo. Sedaj, ko ni več vojske, sta se pa laž in domišlijija preselili na gospodarsko polje. Uganjajo se različni ekscesi, ki lahko povzročijo še hujšo škodo, kakor katera druga zlagana novica. Ljudstvo strada, ljudstvo nima najpotrebnejših živil in v največji stiski smo, ker nam hrvatska vlada dosedaj še ničesar dala ni. Poverjeništvo za prehrano je dandanes vladni oddelek, kateri ima najtežje naloge, in toliko je gotovo, da jih izpolniti ne bo moglo, ako nam ne priskočita Hrvatska in ententa. — V Zagrebu biva te dni deputacija našega poverjeništva za prehrano, katere namen je, skleniti s Hrvatsko točno in precizno pogodbo, da se nam zajamčijo živila iz Hrvatske. O uspehih tega pogajanja se bo poročalo. Medtem pa ljudstvo trpi pomanjkanje. Zahtevati se ne more, da bi nižji sloji ljudstva, ki komaj žive, hladno presojali razmere, kakor so. Ljudstvo pač misli, da so aprovizacijske razmere take, kakor si jih želi. Zatorej mu prav dohaja vsaka, še tako nespametna časnikarska raca, kakor je bila ona v včerajšnjem »Slovenskem Narodu«, da je na Hrvatskem prašičev po 5 K žive vage, kolikor se jih imeti hoče. Oddelek za prehrano je že pred tednom poslal dva agenta na Hrvatsko, ki naj bi kupovala prašiče za našo aprovizacijo. Vsa poročila pa govore, da so pitani prašiči dobiti kvečjemu po 13 K žive vage, drugi prašič pa kvečjemu po 11 K. Pri tem pa se od strani hrvatske vlade še delajo težkoče glede dovolitve izvoza. — Tak je torej resnični položaj. Ljudstvo pa bo bolj verjelo časnikom, ki trdijo, da je prašiče dobiti po 5 K žive vage, ter bode trdno prepričano, da oddelek za prehrano spi, ker se brani hrvatskih prašičev, s katerimi bi lahko preplavil celo Slovenijo. V tem tiči nevarnost takih izmišljenih vesti in zatorej je naravno, da mora oddelek za prehrano ugovarjati takemu pisarenju. Dolžnost časnikov je, če že hočejo kaj priobčevati o cenah na Hrvatskem, da se prej poduče pri Narodni vladi, kjer se najbolje ve, kake so ondi cene.

Dr. I. T.

— **Srbi v Celovcu.** »Freie Stimmen« javljajo: Včeraj 28. novembra so se z avtomobili pripeljali v Celovec srbski vojaki in se nastanili v Narodnem domu, kjer so imeli baš sestanek duhovniki. Poveljujoči častnik se je napotil s 5 možmi, ki so bili oboroženi tudi z ročnimi granatami, v deželno hišo, da bi se tam pogajal o okupaciji nadaljnih delov Koroške. O uspehu teh pogajanj nam službeno ni ničesar znanega.

— **Predavanja na zagrebški univerzi** se prično šele 8. januarja in ne

8. decembra, kot se je napačno sporočilo iz Zagreba.

— **Iz krogov učiteljskih vpokojencev.** Našim društvenim članom se naznanja, da je oblast ravnokar odobrila izpremenjena pravila sprejeta na izrednem občnem zboru, četudi se je temu nekaj nasprotovalo. Sedaj je pač možno vsakemu vpokojenemu učitelju pristopiti k društvu, akoprav ni Kranjec, naj si je doma tam od Soče ali Drave, kar velja tudi za vdove. Zadnji čas je narastlo število članov na 130 in po zadnji umrli članici J. D. so dobili dediči 132 K pogrebne podpore. Društvo deluje že sedmo leto ter je plačalo podpore svojcem dvanajstero umrlih 1184 K. Pristopajte pridno k društvu; vplačevanje je malenkostno. S tremi kronami je že poravnana pristopnina in prispevek za prvi smrtni slučaj. Priglase sprejema S. Punčah, Marmontova ulica št. 18 v Ljubljani, pa tudi odbor sam pismenim potom. Odbor se trudi, da deluje na korist društva in v dobrobit vseh članov. — Društveni tajnik.

— **Poziv aktivnemu in vpokojenemu učiteljstvu z ozemlja, ki so ga zasedli Italijani.** Vse aktivno in vpokojeno učiteljstvo z zgoraj označenega ozemlja, bivajoče sedaj v Ljubljani ali okolici, nujno vabim na razgovor, ki se vrši v soboto, dne 7. t. m., ob 5. uri popoldne pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti (Prešernova soba). Pridite vsi! — E. Gangl.

— **Preizkušnjo o učni usposobljenosti** za obče ljudske in meščan. šole v novembrovem terminu so napravili: a) za meščanske šole iz I. skupine z nemškim učnim jezikom Avgust Šilih, učitelj v Št. Pavlu pri Preboldu na Štajerskem. Dopolnilni izpit iz nemščine Adela Zajc, učiteljica v Ljubljani. — b) za obče ljudske šole: 1. S slovenskim in nemškim učnim jezikom: učiteljice Ahačič Albina v Trebnjem, Andrejčič Ema v Stopičah; Brežnik Ana v Crnomlju, Bučar Valentina v Kostanjevici, Celar Marija v Št. Juriju, Gradišar Josipina v Srednji vasi, Hauptman Marija v Zagorju ob Savi, Hladnik Gabriela v Mirni peči, Jebačin Amalija v Radečah pri Zidanem mostu, Jeglič Josipina v Kranjski gori, Jenko Marija v Laporju, Jurman Marija v Ljubljani, Klemenc Ivana v Mostah pri Ljubljani, Klovar Štefanija v Šmarju pod Ljubljano, Koderman Ana v Rudolfovem, Korošec Ljudmila v Besnici, Kos Antonija v Repnjah, Kovačič Marija v Celju, Kunstl Ana v Ljubljani, Levstik Marcela v Košani, Lindtner Alfonza v Gori, Lobe Marija v Gradacu, Marič Julija v Bojancih, Masle Ivana v Ljubljani, Meglič Sabina v Sevnici, Mlakar Marija v Selcih, Močnik Pavla v Škofji Loki, Možina Albina v Semiču, Perko Marija v Dobovcu, Petelin Ana v Trstu, Plevnik Katarina v Sinjem vrhu, Povalej Ljudmila v Novi cerkvi na Štajerskem, Rakovec Cirila v Hotederšici, Ramovš Antonija v Zagorju na Krasu, Sadar Gabriela v Ljubljani, Sever Aloizija v Hinjah, Splichal Judita v Podbrezju, Sturm Ana v Idriji, Sušnik Marija na Mirni, Špan Marija na Dobrovi, Tavčar Ana v Šmartnem pri Kranju, Tschada Elza v Ljubljani, Vider Ljudmila v Št. Vidu nad Ljubljano, Zorko Angela v Ljubljani, Žorž Angela v Ljubljani. 2. S slovenskim učnim jezikom: Porenta Antonija v Vrhpolju. 3. Z nemškim učnim jezikom: Friess Elvira v Beli peči in Kreiner Marija v Kočevju. — Posebni preizkušnjo za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom je napravil učitelj Mesojedec Bogomir iz Device Marije v Polju, za francoski jezik Ovsec Kristina, učiteljica v Ljubljani, s slovenskim in nemškim, Götz Josipina, gimnazijska abiturijentinja v Ljubljani pa z nemškim učnim jezikom. — Štiri kandidatinje, ki so se bile prijavile, k preizkušnji niso prišle.

— **Mestni dekliški licej.** Pouk na liceju in trgovskem tečaju se prične v ponedeljek, 9. decembra, ob 8. uri dopoldne, na liceji ljudski šoli pa istega dne popoldne ob ½2. uri.

— **Prošnja.** Gospod Stanko Velkovrh, poročnik, ki se je pred kratkim vrnil iz Rusije, se vljudno prosi, naj bi naznanil rodbini Gorečan v Voiniku pri Celju, če mu je mogoče kaj znano o praporščaku Franc Gorečan, ki se je nahajal svoj čas v Taškentu Turkestan v ruskem vjetništvu, o katerem že ni čez leto dni nobenega poročila.

— **Nova vlaka med Ljubljano in Mariborom.** Da se ustreže želji občinstva po boljši dnevni zvezi med Ljubljano in Mariborom, vpelje južna železnica počenši soboto 7. decembra 1918 na tej progi nanovo dva osebna vlaka. Prvi, številka 30 pelje iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj in pride v Maribor ob 11. uri dopoldne, vrne se pa pod številko 39 iz Maribora ob 5. uri popoldne ter pride v Ljubljano ob 9. uri zvečer. Vlaka ustavita v vseh postajah imenovane proge.

— **Poduk v angleščini!** Z ozirom na veliko zanimanje za angleščino in vsestransko povpraševanje po učnih močeh se prične angleški učni tečaj, za začetnike, najdalje 8. decembra in traja do konca aprila, po 3—4 ure na teden, po potrebi v oddelkih. Dnevi in ure se določijo po dogovoru. Ukovina znaša 10 K na mesec. Poleg tega vplača vsakdo ob vstopu 10 K varščine, ki se vrne koncem tečaja, ki pa jo izgubi, kdor brez opravičljivega vzroka opusti pouk med tečajem. Za dijaštvo znižane cene, ako se jih oglasi dovolino število. Kdor se želi udeležiti tega tečaja, se oglasi v soboto 7. decembra od 4.—5. ure popoldne na II. SHS. gimnaziji, soba štev. 33. (III. c), I. nadstropje na levo. — Ivan Mulaček, abs. moderni filolog, bivši slušatelj londonske univerze.

— **Razpis izpraznjenih služb okrožnih zdravnikov na Kranjskem** je bil pripravljen pred državno izpremembo in je bil pomotoma kasneje odposlan. Zadnji odstavek že objavljenega razpisa se ima torej pravilno glasiti: »Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisani komisiji do 31. decembra 1918 in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, državljanstvu SHS., fizični sposobnosti, nravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega ali srbo-hrvaškega jezika.«

—**V uvaževanje onim, ki se jih tiče.** Sprejeli smo iz občinstva. V času svetovne vojne trpeli smo glede prehrane v zaledju večkrat občutneje, kakor branitelji v zakopih ter smo morali mirno gledati, kako si razni vojni dobičkarji, verižniki, oderuhi in ljudski krvosesi polnijo mošnjičke. Čakali smo potrpežljivo na konec vojne v prepričanju, da cene živil takoj izdatno padejo. Kakor pa sedaj občutimo, se te razmere niso prav nič zboljšale temveč deloma poslabšale. Sicer nam dopovedujejo, da so temu predvsem krive slabe železniške zveze in da se bodo razmere kmalu zboljšale. Jaz sem pa prepričan, da se dajo te neznosne razmere takoj odpraviti. Predvsem morajo razni prekupčevalci, špekulanti in oderuhi z dosedanjo brezsrčnostjo proti svojim sodržavljanom prenehati in dati po primernih cenah svoje ogromne zaloge na razpolago. Njih računi so povsem nevzdržni, kajti tudi če bi res nastale že slabše razmere oni ne bodo prišli na svoj račun, ker je več kot gotovo, da bo vsak tudi najvestnejši človek nerad trpel še dalje pomanjkanje, dočim imajo ti prekupčevalci polne zaloge. Ta način postopanja bi le omogočil boljševizem. Zato resno opozarjam merodajne oblasti, da ne štedijo v tem pogledu z najhujšimi odredbami. Tekom vojne si je človek, čeprav za drag denar, vendarle preskrbel nekaj masti (večkrat pokvarjene op. stavca), danes jo ni dobiti niti za drag denar. Drožje se je dobivalo redno in je stalo največ 7 v dkg. Danes dobiš drožje le, če plačaš dkg 35 do 50 vin. in še več! Kam naj tako postopanje vodi? Kdo ima tu svoje nečedne, oderuške roke vmes? Ali bi se ne mogli preskrbeti redno dobavo drož vsaj kakor tekom vojne? Preprečilo bi se na ta način ostudno izsesavanje ljudstva.

— **Ustanovitev uradniške menze.** Vsi bivši častniki in vojaki, ki služijo začasno v Ljubljani kot državni uradniki, se vabijo na sestanek danes, dne 5. t. m. ob ½9. uri zvečer v restavracijo k »Lloydu« radi ustanovitve uradniške menze. Zelo nujno in važno.

— **Čevljarji,** ki prihajajo od vojakov domov, se pozivljajo, da se zglasijo takoj v »Vojni črevljarni«. Pripomni se ob enem, da bodo ti delavci vojaščine oproščeni. Glede pogojev naj se zglasijo v pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

— **Razsvetljavo (polovico svetilk) po trgovinah** dovoljuje mestni magistrat izjemoma do 6. ure zvečer, dne 5. in 24. decembra.

Iz Škofje Loke. Čevljarski mojstri iz mesta Škofje Loke so soglasno sklenili na sestanku, dne 3. decembra 1918, da ne sprejemejo v popravilo nobenih čevljev, kupljenih iz tovarne g. Karol Pollaka v Ljubljani. Toliko v pojasnilo cenjenemu občinstvu. — Škofja Loka 3. decembra 1918. Blaznik M., Bernik J., Bozovičar K., Konstantin Fr., Mihelič Jan., Mavri Jan., Langerholc Jan., Primožič Fr., Štajer Anton in Šober Jan.

Malo več ljubeznivosti do naših bratov. Pišejo nam: Pripetilo se je par slučajev, da so prišli Bošnjaki kupovat konje na Vrhniko. V dobri veri, da gredo s kupljenim blagom po cesti proti Ljubljani, so šli v nasprotno smer proti Logatcu, kjer so jim Lahi konje kratkomalo pobrali. Dolžnost vsakega posameznika bi bila, da se take ljudi, ki si ne znajo pomagati, opozori na posledice in pokaže pravo pot. Bosna je že tako izčrpana, kar se tiče vprežne živine, da bo ostalo mnogo zemlje prihodnje leto še neobdelane. Vsak tak slučaj pomenja precejšnjo gospodarsko izgubo za našo državo.

Slovo Čehov. Iz Maribora nam pišejo: V nedeljo zvečer so se poslovili od mariborskega občinstva v Narodnem domu Čehi, ki jih je vojna zanesla v Maribor. Pevci dramatičnega društva so jim zapeli v slovo nekaj lepih pesmic, prof. Voglar se je poslovil v imenu občinstva od čeških bratov, ki so se nam s svojo slovansko odkritosrčnostjo neizmerno priljubili. Voščil jim je, da se srečno vrnejo v svojo svobodno domovino. Stoje jim je zapelo v poslovilni pozdrav slovensko občinstvo češko himno: »Kdě domov můj?«

Hudo pomanjkanje petroleja v Slovenskem Štajerju. Pišejo nam s Štajerskega: Petroleja nam primanjkuje že mesece in mesece. Sedaj so nastopili kratki dnevi; pomanjkanje svetiva je postalo neznosno. Kmet potrebuje zarana in zvečer luč, ker mora opravljati važna gospodarska dela. Obrtnik ne more biti brez luči v svoji delavnici. Meščan in uradnik potrebujeta luč, ker ne moreta lezti v postelj že ob peti uri popoldne, zarana ležati do sedme ali osme ure. Važna gospodarska dela zaostajajo; delavne moči morajo počivati, velika zguba v celotnem gospodarstvu! Narodna vlada mora tu poseči vmes. Petrolej se mora dobiti za nas ali iz Galicije ali iz Romunije ali od drugod. Ako bi se pri vladah teh držav posredovalo, bi se gotovo dosegel uspeh. S pomočjo Srbije bi se dal petrolej dovažati po Donavi. Nemci, ki so vzeli v svojo oblast vrelce in rafinerije v Romuniji, so gotovo že pregnani, so že zapustili deželo! Promet s petrolejem iz Romunije bi se tedaj dal urediti za celo Jugoslavijo povoljno. Treba je zadevo vzeti energično v roke in tudi dognati! Gospodarski interesi so prvi!

Oddaja gnoja. Dne 10. t. m. ob 11. uri dopoldne se bo v topničarski vojašnici na Dunajski cesti oddal gnoj za eno leto. — Interesenti se naprosijo, da prineso s seboj za ta dan pismeno ponudbo.

Dotičnik, ki je vzel včeraj zvečer ob 7. uri neki gospodični na Miklavževem trgu ročno torbico, v kateri je bila denarnica z okoli 14 K denarja in srebrno žensko uro z dvema pokrovcema, naj jo vrne, ker je dobro znan, čim preje na upravništvo »Slov. Naroda«, da se izogne neprijetnostim.

2500 kron nagrade dam onemu, ki mi prinese nazaj listnico z denarjem, karte in legitimacijo, kar je bilo izgubljeno v nedeljo od Hilšerjeve ulice do Bleiweisove ceste 9. Pošteni najditelj naj vse skupaj odda pri Perc Elza, Bleiweisova cesta 9.

Izgubila se je preteklo soboto zvečer črna, usnjata listnica v restavraciji tukajšnjega glavnega kolodvora. V njej so bili trije stotaki in nekaj legitimacij. Pošten najditelj je naprošen, da pošlje vsaj slednje na naslov: Rado Starman, licej, soba št. 12, Ljubljana.

Pes, temnorjav, velik, kratke dlake, z 1 meter dolgim jermenom, se je zatekel. Kdor bi ga našel, naj naznani to na Marije Terezije cesti štev. 14, pri »Novem svetu«. Dobi nagrado.

Društvene vesti.

— **V proslavo proklamacije ujedinjenja Jugoslavije,** priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo 8. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« zvečer ljudski koncert s sodelovanjem društvenega pevskega zbora in orkestra slovenskega narodnega gledišča. Vstopnice se bodo dobivale v nedeljo od 9. do 12. dopoldne in zvečer od ½7. nadalje pri blagajnah v hotelu »Union«.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Jutri, v petek ob ¾ na 8. zvečer vaja mešanega zbora. — Odbor.

Sokol v Mostah vabi vse člane, kakor tudi vse prijatelje sokolstva na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 8. t. m. ob 4. popoldne v gostilni brata Kavčiča (pri kemični tovarni) na Selu. Bratje in sestre, pridite vsi na ta sestanek, kakor tudi na občni zbor, ki se vrši nedeljo kasneje, t. j. 15. t. m. istotam! Kdor Jugoslovan, ta Sokol!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Kamnik priredi dne 8. grudna 1918 ob 10. uri dopoldne v sodni sobi št. 2. svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Sestanek društva slovenskih kmetijskih učiteljev v zvezi z občnim zborom se vrši v soboto, dne 14. dec. 1918 ob 3. popoldne v sobani Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani. Sestanek se nadaljuje v nedeljo, dne 15. dec. 1918 ob 10. dopoldne.

Telovadno društvo »Belokranjski Sokol« v Metliki ima redni občni zbor v nedeljo, dne 8. decembra 1918 ob 2. uri popoldne v prostorih Narodne Čitalnice.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. »Prodana nevesta« za abonnement »C«. — V petek ob pol 8. zvečer se ponovi opereta »Michujevi hčerki« za abonnement »B«. — V soboto ob pol 8. zvečer opera »Prodana nevesta« za abonnement »A«. — V nedeljo popoldne ob pol 3. »Namišljeni bolnik« izven abonnementa. Zvečer se uprizori prvič v letošnji sezoni narodna igra »Deseti brat« za abonnement »C«. — Za prihodnji teden se pripravlja izvirna otroška igra »Pogumni Tonček« in gostovanje Ignacija Borštnika v Ivan Cankarjevi igri »Kralj na Betajnovi«.

Književnost.

— **Najlepše darilo naši mladini za** Miklavža in Božič je knjiga »Tolovaj Mataj«, zbirka pravljic, spisal Fr. Milčinski. Dobi se pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Sodna ulica 6. Cena lično vezani knjigi 5 kron 20 vin.

Najnovejša poročila.

Regent Aleksander in ministrski predsednik Pašić v Dubrovniku.

Dubrovnik, 5. decembra. Včeraj so prispeli semkaj zastopniki dalmatinske Narodne vlade, da se sestanejo z ministrskim predsednikom Pašićem, ki se pripelje tekom te noči iz Marsaillesa v Dubrovnik. Kakor se pričakuje, prispe semkaj jutri regent Aleksander.

Manifestacije v Zagrebu.

Zagreb, 5. decembra. Danes se je vršil tukaj svečanostni Te deum v proslavo izvršenega ujedinjenja vseh jugoslovanskih zemelj s kraljevino Srbijo. Vse mesto je v zastavah, uradi in prodajalne so zaprte. Po ulicah manifestira tisočglava množica, slaveč izvršeno ujedinjenje in pojoč slovanske himne.

Wilson v Evropi.

Rotterdam, 4. decembra. (Lj. kor. ur.) Glasom lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poročajo »Central News« iz Washingtona: Uradno se naznanja, da je Wilson svoje odpotovanje preložil za 24 ur. Vzrok se ne navaja, zdi se pa, da gre za važna vprašanja, tikajoča se vladanja za predsednikove odsotnosti.

Amsterdam, 4. decembra. (Lj. kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Bresta, da se bo Wilson dne 12. decembra v Brestu izkrcal. Izkazale se mu bodo vojaške časti. Sprejel ga bo v imenu vlade Pichon. Predsednikov vlak dospe v Pariz ob 1. zjutraj.

Madžari se morajo umakniti iz Slovaške in severne Ogrske.

Budimpešta, 5. decembra. Ententa zahteva, da morajo Madžari takoj umakniti vse svoje čete iz Slovaške in severne Ogrske, češ, da je bila čeho - slovaška republika priznana že od vseh ententnih vlad. Madžarska vlada se je morala tej zahtevi vkloniti. Vložila pa je proti tej odredbi ogorčen protest.

Budimpešta, 5. decembra. Pričakuje se, da bo danes vkorakala v mesto francoska konjeniška brigada, ki nosi ime Gambette.

Habsburška propaganda v Švici.

Dunaj, 5. decembra. Vlada je v narodni skupščini odgovorila na interpelacijo propagandi barona Chlumeckega v Švici za Habsburžane. Prejšnja vlada je v to svrho nakazala poltretji milijon kron, vendar pa ta vsota ni bila likvidirana. Kljub temu je baron Chlumecky dvignil del tega denarja in se napotil na svojo pest v Švico, kjer je razvil veliko in živahno agitacijo za Habsburžane. Sedanja avstrijska vlada je vsako nadaljnje izplačilo na barona strogo prepovedala in ga o tej prepovedi tudi obvestila. Ker Chlumecky ni imel več denarnih sredstev, je moral Švico zapustiti.

Habsburžani — razuzdanci.

Dunaj, 5. decembra. »Alldeutsches Tagblatt« priobčuje serijo člankov o habsburški rodovini. V današnjem članku piše med drugim: Večina članov habsburške rodovine je izrazito degenerirana. Stari cesar Fran Josip je svoje življenje osrečil z več kakor sto ljubezenskimi aferami. Bivši prestolonaslednik Rudolf in bratranec Oton sta bila razuzdanca prve vrste in alkoholika, kakoršne je treba iskati.

Ustavljen promet.

Dunaj, 4. decembra. (Ljub. kor. urad.) Ker je prenehalo dovažanje premoga za nemško - avstrijske železnice, preti nevarnost, da se železniški promet popolnoma ustavi. Promet dunajske mestne železnice bo najbrže že v petek ali v soboto prenehal. Na glavnih železnicah bo prihodnje dni prejkone ostal v prometu samo po en osebni in en vlak, ki vozi v daljavo. Tudi tovorni promet bo še bolj omejen.

Emavški opat aretiran.

Praga, 4. decembra. (Ljub. kor. urad.) V torek ponoči je, kakor poroča večernik lista »Pravo Lidu«, v samostanu Emavs nastanjeni vojaški oddelek, prijel in zaprl emavskega opata Albana Schachleitnerja, ker se je bilo bati, da odnese važne, v samostanu shranjene listine iz Prage, in ker je pred samostanom zbrana množica, ki je zahtevala aretacijo opata, katerega smatra za glavnega povzročitelja nemško - nacijonalnih demonstracij, grozila z demonstracijami. Kakor nadalje poroča list, je bilo iz oken opatove celice opazovati svetlobna znamenja. Ob 11. ponoči je moral samostan dovoliti vstop vojaški straži, ki je opata prisilila, odkleniti svojo celico. Preiskali so ga v prisotnosti treh oseb v posebnem prostoru in pri njem našli važne listine. Te so izročili policiji. Opat je sedaj pod nadzorstvom in samostana ne sme zapustiti. Samostansko poslopje in vhode stražijo dijaki.

Ustavljen list.

Praga, 5. decembra. Nemški dnevnik »Bohemia« smo od danes naprej zopet izhajati. Vlada je namreč razveljavila policijsko odredbo, s katero se je izhajanje tega lista prepovedalo za 8 dni.

Baden se hoče priklopiti Švici.

Karlsruhe, 5. decembra. Tukajšnji listi javljajo, da se hoče del badenske republike priključiti Švici. Na čelu tega gibanja stoje razna mesta na jugu, predvsem Konstanca.

Aprovizacija.

+ **Krušne komisije bodo uradovale** v petek dne 6. t. m. od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko. Na magistratu se zamudnikom ne bodo izdajale izkaznice, ako stranka ne dokaže, da ni mogla priti po izkaznice.

+ **Meso na rdeče izkaznice B.** Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo meso v petek dne 6. t. m. in v soboto dne 7. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v petek dne 6. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, ob pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. V soboto dne 7. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca. Kilogram stane 4 K.

+ **Inozemsko meso.** Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v soboto dne 7. t. m. od 7. do 9. ure dopoldne v cerkvi sv. Jožefa.

+ **Meso za gostilničarje in zavode.** Mestna aprovizacija bo oddajala goveje meso za gostilničarje in zavode v petek dne 6. t. m. od 1. do 3. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

+ **Krompir za VI. okraj.** Stranke VI. okraja prejmejo krompir v soboto dne 7. t. m. in v ponedeljek dne 9. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V soboto dne 7. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 130, od 9. do 10. št. 131 do 260, od 10. do 11. št. 261 do 390, popoldne od 2. do 3. št. 391 do 520, od 3. do 4. št. 521 do 650, od 4. do 5. št. 651 do 780. V ponedeljek dne 9. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 781 do 910, od 9. do 10. št. 911 do 1040, od 10. do 11. št. 1041 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 80 v.

+ **Kis za I. uradniško skupino.** Stranke z izkaznicami I. uradniške skupine prejmejo kis v petek dne 6. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 170, od 9. do 10. št. 171 do 340, od 10. do 11. št. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 krono.

+ **Kis za II., III. in IV. uradniško skupino.** Stranke z izkaznicami II., III. in IV. uradniške skupine prejmejo kis v petek dne 6. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: II. uradniška skupina: od pol 2. do pol 3. popoldne, III. uradniška skupina od pol 3. do pol 4. in IV. uradniška skupina od pol 4. do 5. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 krono.

Razne stvari.

* **Potnina nadvojvod v inozemstvo.** »Deli Hirlap« javlja: V prvih revolucijskih dnevih je dobila avstro - ogrska banka od višjega dvornega maršalata ukaz, da naj izplača vsakemu nadvojvodi po 1½ milijona frankov v zlatu za slučaj bega v inozemstvo. Devizni urad je zahteval od maršalata listo nadvojvod, ki reflektirajo na ta denar. Nato je prispela lista, ki je obsegala vse nadvojvode z izjemo bivšega cesarja Karla in nadvojvode Jožefa, ki se je mudil ravno na Ogrskem. Vsoto 1½ milijona frankov v zlatu se je nato izplačalo tudi v resnici vsem nadvojvodom in nadvojvodinjam. V onem odloku višjega dvornega maršalata je bilo rečeno, da je ta ukrep le provizoričen, za par mesecev, tako dolgo, da se razmere v Avstriji razbistre in da se nadvojvode zopet lahko vrnejo v domovino.

* **Kaj mora Avstrija vrniti Italiji.** »Il Resto del Carlino« v Bologni priobčuje članek, v katerem navaja, kaj mora Avstrija vrniti Italiji. Izvaja, da se je Avstrija prav besno obnašala napram Italiji in je njeno vojaštvo divjalo po Vidmu, Bellunu, Vittoriju in Koneljanu. To niso bili več ljudje, pravi list, marveč bestije in sicer kar najbolj divje. Nešteto je stvari, ki so bile odnešene. Najboljši ornament v Amalienhofu, v delu cesarskega gradu na Dunaju, tvori 12 okraseb, vzetih svoj čas iz gradu v Mantovi. Vrednost znaša okoli 20 milijonov. Italija je bila takrat neznatna in vsa diplomatična akcija za povrnitev je ostala brez uspeha. Iz sedanje vojne se nahajajo na dunajskem vseučilišču cele biblioteke, odnešene iz palač in hiš v Benečiji. V času vojne so zvozili v Inomost mnogo zgodovinskih in umetniških stvari, med temi biblioteko barona Salvottija v Mori. Fran Ferdinand je bil znesel na Konopište razne dragocene stvari iz grada v Cataju. Dve tretjini »umetniško - zgodovinskega muzeja« tvorijo italijanska umetniška dela. Na Dunaju mora biti nagromadenih raznih reči iz Benečije, katere zahteva sedaj Italija nazaj.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

✝

Potrti neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo in pretužno vest, da je naša nad vse iskreno ljubljena hčerka, ozir. vnukinja in nečakinja

MICI

danes ob pol 11. uri dopoldne po kratki in mučni bolezni, vsled španske hripe, v nežni starosti še ne 10 let izdihnila svojo nedolžno dušico.

Pogreb našega nepozabnega in nenadomestljivega ljubljenčka se bo vršil v četrtek ob polštirih popoldne iz hiše žalosti na Jesenicah na tamkajšnje pokopališče.

Vse, ki so našo dragico poznali, prosimo, da jo ohranijo v blagem spominu!

Na Jesenicah, dne 3. decembra 1918. 7147

Rodbini kolodv. restavr. **Horak** na Jesenicah in v Ljubljani.

✝

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nadvse ljubljeni, nepozabni dobri in edini sin

Viljem Kraft

četovodja pri štacijskem poveljstvu v Celju

umrl v soboto, dne 30. listopada t. l. — Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 2. grudna v Celju.

Iskrena hvala za spremstvo dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Ljubljana-Celje, dne 3. grudna 1918.

Antonija Kraft roj. **Fon,** mati. — **Ivana Kunej** roj. **Fon,** teta. **Silvester** in **Franc Fon,** strica. 7154

Zahvala.

Povodom prebridke izgube našega predobrega sina, brata, gospoda

Franca Umnika

izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo za vse izkazano sožalje. — Posebno se še prav iskreno zahvaljujemo dobremu gosp. Gustavu Tönniesu za vse, kar je daroval in vsem delavcem za vence in za darovane prispevke. In vsem onim, ki so nepozabnega pokojnika spremili na zadnjem potu.

V Ljubljani, dne 4. grudna 1918.

Žalujoči starši, brat in sestre.

Vino ima v zalogi in nudi Iv. Ogrin, Laverca pri Ljubljani. 7153

Staro črno vino ki se priporoča slabolelim, razpošljamo v poštnih paketih po 5 steklenic. Za vsaki paket je poslati 75 K v naprej. Naročbe na **J. Tudor i sin,** Grablje na Hvaru, Dalmacija

Enonadstropno bišo z vrtom, njivami ter travniki, približno 3 ha za 14 000 K, **prodam.** Več pri posestniku **Ludoviku Merhar, Dolenja vas 48 pri Ribnici.** 7151

Trgovski pomočnik, vojaščine prost, ki je služboval kot poslovodja, želi enakega mesta ali kot boljša moč v večji trgovini z mešanim blagom. Ponudbe pod naslovom **„Boljša moč/7120“** na uprav »Slovenskega Naroda«.

Proda se:

novo **Puchovo kolo** z novo pnevmatiko, večja množina boljših **novih vreč tri dvoprežne kočije, stroj** za čiščenje žita in vrtni **skopni stol** ter **dalmatinsko vino.** — Povpraša se: **Prešernova ulica štv. 54/I.** med 4. in 5. uro popoludne. 6479

Sobna, napisna in druga pleskarska dela

(mirovni materijal) prevzema

Ivan Pirker in dr.

Ljubljana, Reber št. 11.

Sket, nemška-slovenska ali slična slovnica se išče. Naslov pri upravn. »Slov. Naroda.« 7177

Hiša na Bledu, novozgrajena, enonadstropna, v pritličju z lokali, primernimi za trgovino ali gostilno oz. obrt, z vrtom za K 65 000. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod **„F. E. 175 I./7137“.**

Iščem kot gospodinjo starejšo pošteno, snažno in varčno žensko za vsa domača dela. Znati mora kuhati in obdelovati vrt. Plača po dogovoru. Ponudbe na: Estova, učiteljica na Rovih, p. Radomlje na Gorenjskem. 7089

Hišnica, ki bi prevzela tudi pospravljanje pisarne, **se sprejme.** Prosto stanovanje in primerna plača. Prednost imajo omožene, kojih mož je rokodelec, najraje mizar ali tesar. Nastop takoj. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 7183

Stare in obrabljene

gramofonske plošče

tudi razbite, kupuje po najvišji ceni **tvrdka A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.** 6494

Sprejme se 6637

konjski hlapec

in sicer neoženjen s hrano, ev. ntuelno poročen tudi s prostim stanovanjem in kurjavo. — Poizve se: **Ant. Steiner,** mestni tesarski mojster, **Ljubljana, Jeranova ulica 13.**

ZAHVALA.

Povodom prebridke izgube naše nepozabne mamice, oziroma tašče in stare mamice, gospe

Josipine Medič, roj. Köstner

izrekamo najsrčnejšo zahvalo za vse dokaze globokega sočutja.

Ljubljana, 2. grudna 1918.

7157 **Globoko žalujoči ostali.**

Mesto posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri oče oziroma stari oče, tast in stric, gospod

Alojz Kališ,

zasebnik 7163

danes po kratki mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek, dne 6. dec. 1918 ob 3. pop. iz mrtvaške veže pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 4. decembra 1918.

Žalujoči ostali.

Krojaška tvrdka K. PUČNIK v Kranju

otvarja zopet svojo filijalko v Ljubljani, Sodna ulica štev. 3 kjer se priporoča blagohotnim naročilom za dame in gospode.

Naznanilo. Cenj. svojim bivšim naročnikom naznanjam, da sem se vrnil po 4 in pol mukapolnih letih iz bojnih poljan v domovino ter sem našel svojo službo na podkovski šoli oddano. To me je prisililo, da sem z današnjim dnevom svoj obrt na podkovski šoli začasno ustavil ter nima podkovska šola nikake pravice več, na moje ime izvrševati kovaško obrt. Kakor hitro mi bodo razmere pripuščale, otvorim svojo kovačnico, kar svojim cenjenim naročnikom svoječasno naznanim. Z odličnim spoštovanjem **Leopold Štrempfel,** podkovski mojster in vozni kovač.

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o

modernem negovanju grudij.

Izkušen svet pri **vpadlosti in pomanjkanju bujnosti.** — Pišite zaupno na

Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko

Schanzstrasse 2. odd./41.

Doxa
Omega
Schaffhausen
Union - Horlogère

3221

ure nudi **Specialna trgovina zlatnine ur in briljantov**

F. Čuden Sin

nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Proda se 6 m nove svile in 2 fina damska klobuka. Gorjupova ulica 15. 7171

Usnjate hlače, nove, in dolga plišasta damska jopa **se proda.** I. Kreč, Dunajska cesta. 7184

Inštrukcije **sprejme** absolvirana učiteljska kandidatinja. Naslov v upr. „Slov. Naroda“. 7130

Pohištvo za 3 sobe in kuhinjo **se proda** en bloc. Vprašati je na **Pogačarjevem trgu 3, II** 7149

Kolofonije vsako množino **kupim.** Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1. 7152

Mandolin citre (nove), citre na lok in fina 4/4 violina **se ceno proda.** Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7188

Meblovano sobo išče miren mlad uradnik za stalno. Ponudbe s ceno pod A. b. 99 na upr Slov. Naroda. 7178

Proda se brek za enega ali dva konja z oljnatimi osmi in petesi, še v dobrem stanju. Kje, pove upravništvo Sl. Naroda. 7169

Srbščina. Kdo bi hotel poučevati srbščino v zameno za francoščino? Cenjene ponudbe na upravn. tega lista pod »Srbščina«. 7179

Mesečno sobo z uporabo kuhinje išče za takoj mlad zakonski par. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Naroda“ pod **»takoj«** 7180.

Dve zimski suknji, že nošeni, (za moškega in za dečka) ste **naprodaj.** Povpraša se v **Gradišču št. 10. I. desno.** 7140

2 lepo meblovani sobi **se oddasta** za mirne stranke. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7145

Več konjskih hlapcev in delavcev **se išče** proti dobremu plačilu. **Josip Turk,** prevoznik, Radeckega cesta 3. 7128

Gostilno **na dobrem kraju, išče poročena Jugoslovanka,** na račun ali v najem Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7068

Zrelo gospodinjo, okoli 27 letno, oženi takoj veleposestnik trgovec Dopisi pod **„Pridnost/7150“** na uprav. »Slov. Naroda«. 7150

2 para lepih in dobrih konj, priprav za ježo in voz, **po ugodni ceni na prodaj.** Vprašati je v Šubičevi ulici 3, I. nadstr. levo, od 9. do 11 ure dop. 7182

Absolvent Mahrove trg. šole išče primernega mesta v banki ali kakem večjem trgovskem podjetju Cenjene ponudbe pod »takoj« na upr. »Slov. Naroda«. 7168

Gostilničarji, pozor! **Godbeni avtomat** (orkestrion) **se po ugodni ceni proda.** Vpraša naj se v Spod. Šiški, Kolodvorska c. št. 150. 7147

Hiša na Svetju pri Medvodah z okoli 1 ha zemljišča, — **se proda.** — Pripravna je za obrtnika ali trgovca. Poizve se pri **I. Zorman,** Spod. Šiška, Celovška cesta štev. 91. 7146

Trgovski sotrudnik, izurjen v mešani stroki, **želi službe** s prvim januarjem v mestu ali na deželi. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7118

Vojnopoštne znamke italijanske, kompletne serije, tudi hrvatske ali jugoslovanske oficijelne provizije kupim. Briefmarkenhaus Josef Baumgarten, Dunaj (Wien) I., Wollzeile 32. 6864

Slovenski okultist želi dopisovati z osebami, ki se resno zanimajo za vprašanja spiritizma, magnetizma, telepatije, magije i. t. d. Pisma pod „Okultist“ na uprav. „Slovenskega Naroda“. 7105

Trčanega medu finega, se proda vsaka količina na debelo ali na drobno. Razpošilja in na vsa vprašanja odgovarja **Josip Haluzan,** Križevci (Hrvatska). 6875

Pes dobermanske čistokrvne pasme, 1 in pol leta star, šolan, zelo žrivahen, dobrovoljen, se za 600 K **takoj proda.** Poizve se pri hišniku hotela »Union«. 7131

Odda se takoj nekaj vagonov temnočrnega dalmatinskega vina 11% Opollo prosto Ljubljana Odjem vagonski ali v posameznih sodih od 500 l naprej. Ponudbe pod »Opollo« na upravn. Sl. Nar. 7176

Spretna kuharica, mlada, ter krepko **dekle,** ki bi znalo dobro prati in likati, se iščeta h gospodi na Hrvatskem. Plača in oskrba dobra. — Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 7153

Obširen stavbni prostor v bližini Ljubljane, na katerem se nahaja večja množina zidne in strešne opeke, peska ter stavbenega lesa, pripraven za kako tovarno, **se proda.** Pojasnila daje uprav »Slovenskega Naroda“. 7162

50 kg krompirja, 5 kg fižola in 5 l kaše tistemu, ki preskrbi mirni družini z dvema otrokoma v starosti 6 in 7 let stanovanje z 2 sobama in pritiklino v Sp. Šiški ali mestu za takoj ali vsaj februarjev termin. Ponudbe pod »Cigan« 7181 na upravništvo »Naroda«.

Konjske hlapce ozir. povozne **sprejema Povozna skupina štev. 137 na dirkališču v Ljubljani.** Izkazati se morajo s soročevalom nravnosti ali delavno knjižico, (izjemoma begunci brez teh dokumentov). Pristojbine so: hrana in 5 (pet) kron dnevne plače, tobak in stanovanje. Oženjeni ako stanujejo v Ljubljani dobe na željo mesto hrane 6 (šest) kron dnevno. Natančnejši pogoji se zvedo pri skupini. 7187

Dva krojaška pomočnika **sprejme takoj Ivan Ambrož, krojaški mojster, Glince 225 pri Ljubljani.**

Abiturijent **želi primerne službe.** Ponudbe pod **„Abiturijent/7117“** na uprav. »Slov. Naroda«.

Več kg dubana, finega bosenskega **je naprodaj.** Naslov v uprav. »Slov. Naroda«. 7116

Proda se Erneman Detektiv-aplanat 4½×6. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 7142

Dve fini damski obleki **skoraj novi, prodam.** Kdo pove uprav. „Slov. Naroda“. 7075

Ako rabiš pohištvo, **oglasi se v zalogi pohištva na Marie Terezije cesti št. 13. (Kolizej).** 6991

Več krepkih vajencev sprejme mehanik Florjančič, Selenburgova ulica 6. 7071

Stavbeni tehnik z večletno pisarniško in stavbeno prakso **išče mesta.** Cenj. ponudbe pod **„Tehnik 1886/7183“** na upr. »Slov. Naroda«.

Spretnega delavca s hrano in tedensko plačo po dogovoru išče zavod za reklamo in snaženje Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

Dobro idoča gostilna ozir. kavarna se vzame v najem. Ponudbe pod **„Gostilna 195/7978“** na upr. »Slov. Naroda«. 6978

Proda se: dober daljnogled in dobro ohranjen (salonski) gramofon s približno 100 ploščami. Naslov pove upr. »Sl Nar.« 6877

Vojaki-čevljarji in barvar se sprejmejo v Vojaškem zavodu za popravljanje montur v Vevčah, p. D. M. v Polju pri Ljubljani. 7079

Parterni sedež v 6 vrsti za B abonma v Slovenskem narodnem gledališču **se proda.** Natančneje se poizve **Mestni trg 9, I.** 7091

Učitelj ali učiteljica **za češčino se išče.** V prvi vrsti konverzacija. Nekoliko predznanja. Ponudbe: **Vogl, Prešernova ulica štev. 50.**

Domača svinjska mast se zamenja za sladkor. Poizve se več v Gradišču, št. 3. v slaščičarni, zraven pekarne Schrey. 7106

Službe mesarja **išče** 37 letni moški z avanzma do nadzornika. Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod **W. S. 70 7160.**

Kupim 5 ozir. 15 delnic Jadranske banke v svrho dopolnitve sklepa Ponudbe s ceno na **poštni predal št. 161.** 7167

400 kosov raznega srebrnega jedilnega orodja je **po nizki ceni na prodaj,** Poizve se pri zlatarju g Zupancu, Wolfova ul. št. 6. 7134

Častnik išče meblovano sobo z električno razsvetljavo in kurjavo ter postrežbo. Plača mesečno do 200 kron Ponudbe pod »Hribar, Hotel Union soba 24«. 7170

Dobra lepa s kožuhovino podvlečena suknja, posebno pripravna za zimsko potovanje ali za šoferja, se proda. — Ogleda se v trgovini Antona Purkat naGlincah št. 90. 7190

Hiša **v Eggenbergu pri Gradcu,** letna najemnina črez K 5000·—, **se zamenja za hišo ali tudi posestvo v Jugoslaviji.** Ponudbe pod **„Davka prosta hiša 7073“** na uprav. »Slov. Nar.“

Občinski tajnik z mnogoletno prakso, begunec iz zasedenega ozemlja, išče primerne službe. — Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „občinski tajnik“ 7111.

Parna žaga **z mizarstvom** v večjem mestu na Spod Štajerskem **se proda iz proste roke.** Mizarstvo z vsemi potrebnimi stroji in orodjem opremljeno. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7073

Modistka išče službe v Ljubljani. Eventualno vstopi tudi kot prodajalka v trgovino. Cenj ponudbe pod „Modistka 189“ na upravništvo „Slov Naroda“. 7088

Plačilna natakarica z večletnimi prvovrstnimi spričevali **želi premeniti službo,** Reflektira na Ljubljano ali večje mesto. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Miklavž 7186« na upr. »Slov. Naroda«.

Valjčni mlin blizu Ljubljane, s stalno vodno močjo, obširnimi mlinskimi prostori, ter zraven z večjim prostorom, pripravnim za vsakovrstno tovarno, **se proda.** Pojasnila daje upr. »Slov. Naroda«. 7161

Bukova drva v polenih se prodajajo na drobno in na vagone, kakor tudi sežagane in na drobno klane od 500 kg naprej. Dostavijo se na željo tudi na dom. Se priporoča Josip Plankar, Dolenjska cesta št. 5, gostilna Kramar.

Oglje, bukovo se prodaja vsak torek, in vsak petek dokler traja zaloga na Glincah, pri gostilni Kramar, na dvorišču. Cena je za kilo 1·15 vin. Kupec naj vreče prinese seboj. Prodaja tvrdka A. Kušlan, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15. 7096

Snežni plugi. Cenilna komisija za stvarno demobilizacijo pod Tivoli ima med drugimi še na razpolago nekaj zelo dobro ohranjenih in praktično konstruiranih **snežnih plugov,** kateri bi bili pripravni posebno za občinske in okrajne ceste. Interesenti se vabijo. 7044

Vratar vješt hrvatskom ili slovenskom jeziku u govoru i pismu (po mogućnosti i njemačkom govoru, traži se sa skorijim nastupom za jedno veliko mlinsko poduzeće u Hrvatskoj. Isti mora biti ozbiljan, trijezen i povjerljiv čovjek Prednost imadu izsluženi vojnici te oni, koji su oženjeni, ali bez djece. Stan in ogrijev u naravi a plaća prema pogodbi. Ponude slati na upravu lista pod brojem 7155

Lepo darilo za Miklavža in Božič.

Ciklus petih stenskih slik

po orig. akad. slikarja Fr. Klemenčiča in Henrike Šantlove. Velikost 24×30 cm Cene: brez okvirja K 25·—, v zlatih okvirjih K 90·—. Posamezne slike brez okv. K 6·—. Posamezne slike z okv. K 20·— Plačilo tudi na obroke. Naroča se pri:

„Umetniški propagandi“ v Ljubljani, Sodna ulica štev. 5.

Advokat dr. Beno Saboti

v Kranju se je vrnil iz vojaške službe in vodi zopet

osebno svojo pisarno.

Papirna stroka - sijajna eksistenca!

Za prevzetje in samostalno vodstvo velikega, prvorazrednega tvorniškega skladišča papirja, ki se osnuje v Ljubljani, **iščem za 1. januarja 1919**

popolnoma strokovno izobraženo osebo.

Pogoji: popolno poznavanje slov. jezika. Ponudbe naj se pošljejo na tvrdko:

LAVOSLAV TAUSSIG, trgovina papirja na veliko. **Zagreb, Ilica 31.**

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano **„SZABAFORM“ - mazilo.** Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·—, veliki K 5·—, porcija za rodbino K 12·—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Györ), Raab Ogrsko.

Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 5958

Pozor na varstveno znamko **„SZABAFORM“**

Odvetnik dr. Karl Koderman

naznanja da zopet, uraduje v svoji pisarni

v Mariboru, Tegetthoffova cesta 30.

MODNI SALON

STUCHLY-MASCHKE

v LJUBLJANI, Zidovska ulica štev. 3 in Dvorski trg 1

priporoča prve vrste

VELOUR-KLOBUKE

najfinejše blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter **svilene in baržunaste klobuke in čepice.**

Popravila se sprejemajo in vestno izvršujejo. | **Žalni klobuki vedno v zalogi.**

Čas je že sedaj

da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno

Božično darilo

še pravo izvrstno dišečo toiletno milo vseh vrst pri firmi Milan Hočevar, Sv. Petra cesta štev. 28.

Čevlji — **„PEKO“** —

najboljše kakovosti se zopet dobé po dnevnih cenah, v zalogi tovarne čevljev

Peter Kozina & Co.

v Ljubljani (na Bregu.)

Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporoča osebni nakup. 7164

Ljubljana, 13./11. 1918.

Z ozirom na objavo poverjeništva za trgovino in industrijo z dne 12. novembra opozarjava slavno občinstvo iz mesta in z dežele, da odslej ne potrebuje nikakih „izkaznic o potrebi“ več za nakup blaga. — Obenem naznanjava cenj. odjemalcem in drugim, da imava v zalogi **še razno manufakturno in galanterijsko blago** ter se še v nadalje priporočava kar najtopleje vsem, trdno zatrjujoč, jih skušati še v nadalje v vsakem oziru zadovoljiti.

Z velespoštovanjem

Hedžet & Koritnik

6447 **Sv. Jakoba nabrežje 33.**